

Druckster-uitgeefster
Soc. Maatschappij HET LICHT
 bestuurder:
P. DE VISCHE, Ledeberg-Gent
 .. REDACTIE ..
 ADMINISTRATIE
 HOOGPORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS

BELGIE

Drie maanden fr. 3.25
 Zes maanden fr. 6.50
 Een jaar fr. 12.50
 Men abonneert zich op alle postbureaus

DEN VREEMDE

Drie maanden (dagelijks verzonden) fr. 6.50

Bekendmaking

De landbouwer Petrus Guns te Nederhaselt heeft in weerwil van de L. O. K. vervoeging 3. 5. 15 drie hem toebehorende duiven niet ingeleverd, maar ze levendig verborgen gehouden.
 Dezelfden zijn den 3. 12. 15 bij eene huiszoeking door een Duitschen gendarm gevonden.
 De overtreding was niet onbekend, doordien

de gemeente bij Guns geen huiszoeking naar duiven had laten doen, ondanks datzelfde als handelaar in gevogelte bekend stond.
 Op vervoeging van het L. O. K. is derhalve aan de gemeente Nederhaselt eene boete opgelegd van 1000 mark.
 Dit brengt ter openbare kennis

de Chef van het burgerl. Beheer,
 von Keudell,
 Regeringsraad.

GEEN ZEEM AAN DEN BAARD!

In het artikel waarin *Le Bien Public* den klassenstrijd zoo goed als poogde te loochenen en waarop wij antwoordden, kwam eene passage voor, waarop wij besloten terug te komen.
 Ziehier wat wij nog in dat artikel te lezen kregen:

Daar zijn patroons, niemand denkt eraan om het te loochenen, die zoeken hunne winsten te vergrooten door het betalen van kleine loonen aan hunne werklieden.
 Maar welks kleinigheid van vol te houden, dat zulks de regel is voor de klasse der patroons, in haar geheel beschouwd.

Pardon, *Bien Public*, wij hebben nooit betwist dat er geen uitzonderingen waren, patroons die hun werkpersoneel beter betalen en behandelen dan in 't algemeen gebeurt.

Maar wij houden staan dat het uitzonderingen zijn, die in dees geval gelijk in anderen, ook den regel bevestigen.

Bien Public laat zich dan eene kostelijke bekentenis ontsnappen, besloten in de volgende woorden:

De winsten der patroons worden niet uitsluitend bewerkt door het peil der loonen.

Is het in de nijverheden, waar de loonen het laagst zijn, dat de patroonswinsten het grootst zijn?

De verstandige patroons en die zorg dragen om hunne onderneming tot doen gelukken, bekomen er toch meer om een behendig handwerk ten hunnen onste te hebben, veel meer dan een goedkoop handwerk.

Le Bien Public bekent hier dus dat de goed betaalde werklieden doorgaans beter werk leveren, hetgeen ten slotte in het voordeel van den patroon uitloopt, door zijne winsten te vergrooten.

Merci voor de bekentenis! 't Is een succes voor ons, die altijd dezelfde stelling hebben verdedigd, tegenover de geheele kapitalistische pers, *Le Bien Public* erin begrepen.

Een Volksvijand van Ibsen

Voordracht gehouden in 't Ons Huis', door gezelschap J.-P. D'HOEDT, op dinsdag 26 Dec.

(Tweede vervolg)
 (Slot)

De redevoering van Stockman is niet alleen een meesterstuk van welsprekendheid, maar tevens een requisitorium tegen de heele maatschappij; zooals er geen strenger kon uitgesproken worden.

De bestuurlijke macht, vertegenwoordigd door den burgemeester, die al wat slecht is laat bestaan, konkel en knoeit, om het scheve toch maar recht te houden en wie optreedt om haar van haar dwaling te doen afzien, tracht af te maken met frazen, leugens, valsche voorstellingen en ten slotte met roddel, die bestuurlijke macht wordt niet zacht behandeld.

De eigendomsbezitter Aslaksen, die nooit anders dan de belangen der eigenaars verdedigt en daaraan alle recht en billijkheid offert; alsmede de vertegenwoordigers der leugeners, Billing en Hovstad, die draaien als windmolen, volgens hunne belangen dit eischen; die zich verkoopen aan de meesludende, worden door Stockman tot op het bloote lichaam uitgekleeft en onbarmhartig gezeesd. Ook de kompakte meerderheid, de groote massa, die zich zoo gemakkelijk laat medeslepen met hen die haar weet te paaien met schoone woorden en beloften, moet het ontgelden en wordt naar verdienste getekend. Men heeft dus weten te bewerken dat Dr Stockman als vijand van 't volk werd verklaard, en dan nog wel in eene volksvergadering, dus door het volk zelf.

Het kan niet anders, of zoo iemand is een

londerde malen hebben wij dat gedaan en bewezen, onder alle vormen, namelijk in onzen strijd voor het acht-uurwerk.

Die bekeering van het groot klerikaal burgersblad doet ons dus plezier.

Le Bien Public zegt verder nog:

Wanneer het gebeurt aan eenen nijveraar van de conen te vermindere, is men gemachtigd van daaruit te besluiten, zonder nader onderzoek, dat hij aldus handelt alleenlijk in zijne winsten te vermeerderen?

Is de vermindering der loonen niet dikwijls het gevolg van den slechten toestand der nijverheidsmarkt?

Zekerlijk kan dat de oorzaak zijn van een loonsvermindering.

Wij hebben dat nooit loochend. Maar die oorzaak is en blijft dan toch eene kapitalistische, het gevolg der anarchie waaraan de voortbrengst onderworpen is anarchie of gemis aan regeling, die door *Le Bien Public* zelf erkend is eenige dagen geleden.

Welnu, ons dunkt dat men er de werklieden geen grief mag van maken geen rekening te houden van den toestand der nijverheidsmarkten, toestand dien zij niet kennen en waarover zij door niemand worden ingelicht.

Doorgaans kennen zij noch de prijzen der meubelen, noch deze der grondstoffen, noch de doodding op gebouwen en materiaal. Zij kennen niets, ongelukkiglijk niets dan hun doorgaans gebrekkig en onvoldoende loon.

En die handelwijze is ook eigen aan het kapitalisme.

Is het dan geen naïviteit, wij zeggen schier onnoozelheid van in dergelijke werkvormen te durven eischen, zelfs te durven veronderstellen, dat de werklieden in de voortbrengst het belang zouden stellen, dat inderdaad wenschelijk ware?

Helaas, de werklieden zijn in die richting niet opgevoed noch aangemoed

digd en de heeren nijverars dragen de gevolgen hunner handelwijze.

Geld winnen, op strijken ten koste van wat het ook zij: rijk worden, tot miljoenen klimmen, — de rest raakt niet. Ziedaar het doel, het ideaal, alles enfin.

En nochtans, gelijk *Le Bien Public* het zelf erkent, is goed, behendig handwerk verkieslijk en winstgevend voor de patroons dan goedkoop broddelwerk.

De werkmans, zegt het klerikaal burgersblad, moet veel meer zijn ideaal zoeken in het bekomen van loonen overeenstemmend met de waarde van het produkt dat hij voortbrengt.

Hoe moeten zij dat doen, *Bien Public*? Wilt gij ons dat 'n keer klaar uiteenzetten, als 't u edelachtbare belieft?

Kent de vlasserwerker den prijs waaraan een pak garens, of duizend pakken garens van vijftig verschillende nummers, verkocht worden?

Neen, dat doet hij niet!

En kennen zij het voor vandag, rijk kenden het voor morgen niet, want de prijzen kunnen veranderen.

Maar als zij de prijzen van het voortgebrachte kennen, wat zal 'n het loon zijn, van de harselaarster tegenover het continuismeisje, van den hekelaar tegenover den pakmaker en de magazijnwerkers, enz., enz.?

In welke evenredigheid heeft elk dezer vakken het produkt in waarde doen stijgen?

Le Bien Public weet daar niemant te vinden, de fabrikanten ook niet en wij ook niet.

't Is omdat zulks eene onmogelijke basis is om 't loon te berekenen.

De arbeidsverdiensz mag op niets anders gesteund zijn dan op de voldoening van al de behoeften, zoowel zedelijk en verstandelijk als fysiek.

't Is het socialistisch recht op leven en op welstand, gewaarborgd door de gemeenschap.

Dat wij ons best doen om den oorlog in de nijverheidswereld te doen duren, is eene leugen.

Wij hebben de Pourbaix, de Laloi's, de Rochette's, die afschuwelijke ophissers niet geschapen en onderhouden.

Het was het werk van den katholieken minister Beernaert, gesteund door zijnen aanhang, waaronder *Le Bien Public*.

In er is meer dan een misverstand tusschen ons en de nijverars.

Er zijn mistoestanden, strijd van belangen, armoede voor de werkers, overvloed voor de kapitalisten.

Zoolang arbeid en kapitaal in dezelfde werkershanden niet vereenigd zijn, duren die mistoestanden voort en onze strijd ook, tot de overwinning toe.

Onthoudt dat, *Bien Public*.

F. H.

De paus in nassien

Terwijl men hier en daar nog steeds luistert over den invloed van den paus — die een einde aan den oorlog zou kunnen stellen, komt het Zwitsersche klerikaal burgersblad *Neue Zürcher Nachrichten* voor en dag met een opschuddend wakkend artikel die als volgt kan samengevat worden:

«Volgens inlichtingen uit de stelligste bron, die door niemand allen tegen gesproken worden, kunnen wij met bijzondere toelating het volgende verzekeren, dat in de katholieke wereld veel opschudding zal verwekken:

«In de overeenkomst die door de Italiaansche regering te Londen ondertekend staat een artikel waardoor uitdrukkelijk voorgeschreven wordt dat er, voor een congres, dat de vredesvoorwaarden zal aannemen, in geen omstandigheden hoegenaamd sprake zal kunnen zijn van welkdanige toegevingen die betrekking zouden kunnen hebben op de «internationale» van de Romeinse waarborgswetten ten voordele van den heiligen stoel, zooals er ook geen sprake zal kunnen zijn van welkdanige beperking dezer wetten.

«Men is daarvan op de hoogte in het Vaticaan en men heeft van den eersten oogenblik gezien dat men het in deze te doen heeft, tegen de Italiaansche Vrijheidsleer. «Men is daarvan op de hoogte in zekere katholieke kringen, waar het nieuwe onbeschriftelijke verontwaardiging verwekt heeft en waar men nu openlijk verklaart dat er nog alleen op de hulp van de «uit-sche en de oosterrijksche katholieken te rekenen valt voor degenen, die wenschen dat de Romeinse waarborgswetten ten voordele van het Vaticaan herzien worden.

«Dank aan het door de Italiaansche regering getekend verdrag, besluit het klerikaal blad, is de kans om den oorlog te bezweren veel verminderd en is er voor de verboden mogelijkheid ontstaan om den oorlog te verklaren aan den heiligen stoel en aan het pausdom — eene uitdaging die krachtigdadig zal aangenomen worden door de heele katholieke wereld!»

Het vertrek van Kamiel Huysmans

Dezen titel nemend, wijdt de Brusselse correspondent van de «Nieuwe Rott. Courant» een lang artikel aan het heengaan van partijgenoot Kamiel Huysmans, sekretaris van het Internationaal Socialistisch Bureau.

Zooals men weet is Kamiel Huysmans zich in Holland, te Den Haag, gaan vestigen, omdat het voor de Werkers-Internationale noodzakelijk is.

Het artikel in kwestie is zoo vleienend en vooral waar aangaande de intellectuele werkkraft van onzen vriend, dat wij den lust niet kunnen weerstaan er volgende brok uit over te nemen:

«Eigenlijk gaat het om niets anders dan dit: vandaag verlaat Kamiel Huysmans Brussel, om zich te gaan vestigen in den Haag. Dit zou ook in andere normale omstandigheden reeds iets als eene Brusselse gebeurtenis zijn. Niet alleen, omdat

de dokter natuurlijk eene som geld storten in 't fonds van het blad.

Nu wordt het Stockman te erg. Hij grijpt naar zijn regenscherm en daarmee ranselt hij de twee schoften zijn huis uit.

En nu is het Stockman ook duidelijk geworden wat hem te doen staat. Het is beslissend: naar Amerika reist hij niet, hij blijft dacht te doen. «Hier in de stad wil hij blijven. Hier is 't slagveld. Hier zal de slag geleverd worden. Hier moet ik overwinnen» verklaart hij aan zijn dochter en vrouw.

Stockmans is door alles wat hij in de laatste dagen heeft doerleefd, tot de ontdekking gekomen, dat de sterkste man in de wereld hij is, die 't meest alleen staat.

«De sterkste man is hij, die 't meest alleen staat in de wereld.»

Dit zijn stout gesproken woorden, woorden die alom tegenspraak uitlokken, ook bij sommige vrienden van Ibsen. Zelfs Georg Brandes was het er niet mede eens en schreef daarover aan Ibsen. Deze antwoord daarop luidende als volgt — 12 Juni 1883 —:

«Wat «Een Volksvijand» aangaat, ik ben overtuigd, dat wij het eens zouden worden, konden wij daarover eens mondelings spreken. Gij hebt natuurlijk gelijk, als ge zegt, dat wij allen voor 't verbreiden onzer gedachten moeten werken. Maar ik blijf er bij, dat een geestelijk voorpostrijder nooit eene meerderheid rond zich kan scharen. Binnen tien jaar misschien staat de meerderheid op het standpunt waarop heden Stockman in de volksvergadering stond. Maar gedurende die tien jaar, is de dokter ook niet blijven stilstaan. Hij heeft voor een voorsprong van 10 jaar op de meerderheid veruit. En die meerderheid, de massa, haalt hem nooit in. Deze meerderheid kan hem nooit vooruit zijn. Wat mijn eigen persoon aangaat, ik heb het gevoelen dat ik zelf onafhankelijk voorwaarts ga. Waar ik stond, toen ik mijn boeken schreef, daar staat nu de kompakte meerderheid. Maar ik

Brussel aldus een zijner ijerigste raads- en Kamerleden verliest, maar omdat het beteken zou — en nu ook beteekent — aldoend verplaatsen naar het buitenland van een belangrijk internationaal bureau: het centrale socialistische bureau. Daar immers is Huysmans de algemeene secretaris van, en het is omdat Brussel als zetel van dat bureau onmogelijk was gevonden, en over- en weer reizen naar den Haag, waar het thans gevestigd is en blijft, zoo niet uitgesloten, dan toch nogal moeilijk, dat Huysmans ons moest verlaten.

Wat echter in gewone tijden al door velen als onaangenaam en zelfs ongelukkig zou worden gevoeld, krijgt thans voor den doorsnee-Brusselaar nog heel wat meer betekenis. Immers, weinigen hebben, in deze barre tijden, met hun ijer, hunne belangloosheid en hun gezag ten bate van het Brusselsche, ja Belgische Gemeenbest zo goed gekend, als Kamiel Huysmans dat deed. Bekend als weinigen met de noden van het eigenlijke volk en met de eischen ervan (niet voor niets vertegenwoordigt hij het in gemeenteraad als parlement), had hij met al de kracht van zijne onbegrijpelijke werkzaamheid, als van zijn onverzettbaren wil, een zeer groot deel gehad in het systematisch leigen van den heerschenenden of dragenden nood.

Hij was het tevens, die het eerst den moreelen nood docht, — natuurlijk met praktisch-doeltreffende gevolgen: hij immers stichtte verplicht schoolgaan voor de ondersteunde werkloden, heel een stel vak-scholen, waar ik u destijds over schreef, op waar luiheid te keer in gegaan wordt door een onderdicht, waar de meer-of-min bejaarde, meer-of-min goedwillige leerlingen na herstellen vrede alle baat bij hebben zullen: 't beste misschien, dat den oorlog te wijten is, en waar velen, die het nu misschien nog niet beseffen, Huysmans een dankbaar voor zullen zijn, — tegen den tijd dat wij weer eens edele gevoelens zullen gaan koesteren...

Zulke werkkraft en zulke wijze wil zijn het, die Brussel gaat verliezen op een oogenblik, dat er werkelijk nog wel plaatsing voor was. En dat is zeer te betreuren, en dat wordt dan ook algemeen betreurd. — Dat ik echter met zoo'n ernstig gezicht, en verder op nogal baatzuchtigen toon schreef, dat wij weer wat armer geworden waren, gij raadt dat het andere gronden moet hebben, dan bleef de welvaart van het Brusselsche niet. En gij hebt u niet bedrogen.

Goddank! wij genieten ook binnen 's lands grenzen den politieke godsvrede, en ik zou mij waarlijk schamen, had ik bij u ooit den indruk gewekt van het tegendeel. Het zij mij ten eerste om mijn gemak om u te zeggen hoe deze, onder Huysmans' vrienden, denwelken de belangen van de internationale sociaal-democratie minder-rechtstreeks ter harte gaan, met oprechten weemoed denken aan zijne afreis. Het socialisme vindt er baat bij, dat Huysmans tegenwoordig in den Haag woont; wij, rijke Belgische vrienden-zonder-meer, wij vinden het eenvoudig beroerd.

En verder, zonder het in 't bijzonder te vernoemen, heeft de briefwisselaar het over de Vlaamsche beweging, van dewelke Huysmans een vurig en rechtzinnig voorstander is.

In alle gevallen is het eene vaststelling die we doen wilden, omdat niet alle politieke tegenstrevers zich zoo eerlijk over een sociaal-democratisch uitlaten durven.

zelf sta daar niet meer. Ik ben reeds op een andere plaats verder voortuit, hoop ik.

Ik heb beproefd, geachte lezers, u Ibsen door enkele zijner werken te leeren kennen. Beh ik daarin geslaagd? Aan u te oordeelen.

Ik hoop echter bij u de belangstelling verwekt te hebben voor een dienaar, die tegenwoordig aan 't hoofd staat der wereld-tooneelletterkunde en die voor ons van de allergruotste betekenis is. Want Ibsen gaat in vele dingen met ons mede.

Wij teek ook zijn bestrijders der leugens; wij teek ook zijn waarheid-zoekers; wij teek ook trekken ten velle tegen schijn, huichelarij, bedrog en volksmisleidiging.

Als wij nu Ibsen dieper willen doorgroeven, dan zullen wij met de grootste belangstelling zijn werker lezen. En iedere maal dat wij een der stukken van Ibsen in de hand nemen en doorlezen, zullen wij er van genieten, zooals dat met weinigen andere boeken het geval is, en zullen wij er nieuwe waarheden in ontdekken.

Daarom leest, bestudeert Ibsen, en de tijd die gij aan 't lezen en de studie zult wijden zal u honderd maal vergoed worden door 't genot dat gij er zult bij smaken, en de meerdere kennis die gij er aan hebt door opgegaan.

Bij het sluiten dier voordracht bedankte de voorzitter der Volksvoordrachten met hartelijke woorden, gezelschap J. P. D'HOEDT, geen moeite gespaard heeft om aan ons publiek iets geestig en interessants te hooren te kunnen geven. Het is ons groot genegen ons publiek te mogen mededeelen, dat gezelschap J. P. D'HOEDT einde Januari eene voordracht houden zal over Gerhart Hauptmann, wiens Vrede op Aard voor eenige dagen in het N. T. gemeld werd. G. d. H.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen

en in

in Noorden van Frankrijk

Officiële telegrammen:

Uit Duitse bron

GROOT HOOFDQUARTIER, 8 Januari:
Westelijk oorlogsterrein.

Nieuws.

Oostelijk oorlogsterrein.

Op het kerkhof van Cartorysk waarin zich gisteren de Russische afdeelingen vastgezet hadden, werd de vijand heden nacht weer verdreven.

Balkan-oorlogsterrein.

De toestand is onveranderd.
Oppeetste Legerbestuur.

Uit Franse bron

PARIS, 7-1-16. Eerste Bericht: In den nacht zwakke artilleriestrijd. In Artesie liet de vijand aan den weg van Lijssels een mijn springen. Hij kon nochtans den trechter niet bezetten. Tusschen Oise en Aisne namen wij vijandelijke patrouillen en arbeiders, welke loopgraven bouwden, onder vuur.

In Champagne was het gisteren door onze batterijen tegen verscheidene punten van 't vijandelijke front gericht vuur bijzonder werkzaam, ten W. van Meisens en Champagne waardoor de Duitse loopgraven plat gelegd werden.

Tweede Bericht: In Bezië beschoten wij bijzonderlijk in 't gebied van Steenstraete, Sas, en Boesinghe, de verdedigingswerken des vijands met goed gevolg.

In Artesie vuurden onze batterijen op Bois-Len-au-Mont en op Arras, toen een trein voorbijreed.

In Champagne vernielden wij het gezamenlijk materiaal dienende voor stukgas aanvallen. Verscheidene gasinhouders ontploften.

Uit Engelse bron

LONDEN, 7 Januari. (Reuter.) Officieel: De gewone bedrijvigheid der artillerie.

Een vijandelijke aanval op onze voorposten bij Maricourt is door het gewoontevuur gestuit.

Het aantal Franse vliegtuigen heeft met goed gevolg Douai gebombardeerd.

Een Duitsch vliegtuig is over Boulogne gevlogen en heeft er eenige bommen geworpen, zonder schade aan te richten.

Uit Italiaansche bron

ROME, 7-1-16 (Officieel): In de streek van Iva hebben onze troepen, na een zorgvuldige voorbereiding, nieuwe, hooger gelegen stellingen ingenomen langs de steile rotsen die van Iacosa naar Rochetta oploopen.

Na een levendig en kort gevecht maakten zij zich ook van twee verschansingen meester op de hellingen van den Monte Spersone.

Uit Italiaansche bron

ROME, 7-1-16 (Officieel): In de streek van Iva hebben onze troepen, na een zorgvuldige voorbereiding, nieuwe, hooger gelegen stellingen ingenomen langs de steile rotsen die van Iacosa naar Rochetta oploopen.

Na een levendig en kort gevecht maakten zij zich ook van twee verschansingen meester op de hellingen van den Monte Spersone.

De officieele mededeeling zegt, dat de Italianen overheersende stellingen in de buurt van Riva en twee loopgraven namen op den Monte Spersone. Ook maakten zij geringe vooruitgang op den Karst.

Aan de Russisch-Poolische-Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

WIEN, 7 Januari 1916: De dag van gisteren verliep in 't Noordoosten betrekkelijk rustig. Slechts aan de Bty kwam het voorbijgaan tot gevechten. De vijand bezette een kerkhof ten Noorden van Cartorysk, doch werd door Oostenrijksche landweer weldra verdreven.

Heden vroeg opende de vijand weer zijne aanvallen in Oost Galicië. Turkstaansche troepen vielen vóór 't aanbreken van den dag onze linies noordoostelijk van Buzsacz aan en drongen op een smal frontstuk in onze loopgraven. De Honvedregimenten 16 en 24 wierpen echter den vijand in snellen tegenaanval weer eruit. Er werden belangrijke gevangenen en drie machiengeweren ingebracht. Zoals uit het verslag van gevangenen overeenstemmend blijkt is voor de laatste aanvallen tegen het leger van Pfanner-Batain aan de Russische machiengeweren overal medegedeeld geworden, dat een groot deel der beschietingen aan-

staande was, die de Russische legers weer in de Karpathen brengen zou.

Volgens betrouwbare schattingen bedragen de verliezen van den vijand in de nieuwjaarsgevechten aan de Bessarabische grens en aan de Strypa minstens 50.000 man.

Uit Russische bron

PETROGRAD, 7 Januari. (Reuter.)

De Duitschers hebben in de streek van Elisenhof gepoogd de Duna over te steken. Zij werden echter door ons vuur teruggevoerd. Heftige tot ondergang der vijanden die in de nabijheid van het station Iragrad poogden onze loopgraven te naderen.

In de buurt van Tsartoriak werd de vijand verjaagd uit een boschje tusschen Kostioehawa en het station Polesjerewitsj.

In de streek van den middelloop van de Strypa hebben onze troepen, na de prikkelraadversperringen te hebben doorbroken, een deel van de vijandelijke loopgraven ten Oosten van het dorp Bielawitsa bezet en stormenderhand een sterk afzonderlijk gelegen verdedigingswerk genomen.

Ten Noordoosten van Ozeronowitz hebben wij een linie loopgraven des vijands genomen. Hier werden de tegenaanvallen des vijands teruggevoerd door het geconcentreerd vuur van onze artillerie.

Ten zuiden van de Pripet hebben wij in de streek van Koekotskawalia de Duitschers teruggeslagen.

Aan den middelloop van de Strypa hebben onze troepen het gewonnen terrein versterkt. De pogingen van den vijand om de verloren versterkingen te heraanen zijn afgeslagen.

Ten noorden van Ozeronowitz daren de verbliftende gevechten voort. Onze troepen hebben opnieuw vijandelijke stellingen vernietigd. Tegenaanvallen van den vijand zijn door ons vuur gestuit.

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WIEN, 7 Januari: De troepen van generaal van Kossow hebben de Montenegro'schen bij Mojkovac en op den Tara-Knie bij Godusa, noordelijk van Berane en uit de stellingen westelijk van Ročaj en halfwege tusschen Ipek en Plav na heftige gevechten achteruit gedrukt.

Onze voorposten zijn 10 km. van Berane verwijderd.

De strijd om de Dardanellen

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL, 7 Jan. — Aan het Irakfront geen verandering aan het Kaukasusfront een onbeduidend gevecht tusschen de voorposten. In het gebied van Kilo oversteekte onze post een vijandelijke en doodde zes man.

Aan het Dardanellenfront duurde op den rechter vleugel en in 't midden de artilleriestrijd voort, die tijdelijk oefftig werd. Een kruiser en een monitor van den vijand beschoten ten tijds van de omgiving van Alschu-Lepe en trokken zich dan terug. Onze artillerie bracht een houtwiel en een veldbatterij tot zwigen en beschoot met gevolg de vijandelijke kampen bij Sedid Bahr. Onze batterijen aan de Anadolische kusten beschoten tijdelijk de landingsplaatsen bij Sedid Bahr en Iekke Bruru. Luitenant Ayok Boudine viel een Fransch vliegtuig dat de recentste overvloed, aan beschadigde het en bracht het op de Anadolische kust dicht bij Akbasch ten onder. Het vijandelijke vliegtuig zal gemakkelijk weer hersteld kunnen worden. De Franse vlieger werd doodgevonden. In 't gebied van Anforta vonden wij 2000 kisten met infanteriemunitie, 120 voertuigen en een ingegraven machiengeweer.

Uit Oostenrijksche bron

In de streek van de Karst en van Meufalzone is een onzer troepenafdeelingen, die met een snellen aanloop uit de loopgraven kwam, een nieuwe, meer vooruitgeschoven stelling gaan bezetten en heeft zich daarin versterkt.

De officieele mededeeling zegt, dat de Italianen overheersende stellingen in de buurt van Riva en twee loopgraven namen op den Monte Spersone. Ook maakten zij geringe vooruitgang op den Karst.

Aan de Russisch-Poolische-Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

WIEN, 7 Januari 1916: De dag van gisteren verliep in 't Noordoosten betrekkelijk rustig. Slechts aan de Bty kwam het voorbijgaan tot gevechten. De vijand bezette een kerkhof ten Noorden van Cartorysk, doch werd door Oostenrijksche landweer weldra verdreven.

Heden vroeg opende de vijand weer zijne aanvallen in Oost Galicië. Turkstaansche troepen vielen vóór 't aanbreken van den dag onze linies noordoostelijk van Buzsacz aan en drongen op een smal frontstuk in onze loopgraven. De Honvedregimenten 16 en 24 wierpen echter den vijand in snellen tegenaanval weer eruit. Er werden belangrijke gevangenen en drie machiengeweren ingebracht. Zoals uit het verslag van gevangenen overeenstemmend blijkt is voor de laatste aanvallen tegen het leger van Pfanner-Batain aan de Russische machiengeweren overal medegedeeld geworden, dat een groot deel der beschietingen aan-

bleef, heeft de eerste stuurman zich met zeven man van de bemanning opnieuw aan boord van de «Lito» begeven, maar weldra moest hij vaststellen, dat het schip in zinkenden staat verkeerde. De eerste stuurman is daarop met zijn mannen in een reddingsboot van de «Alkaid» teruggekeerd, uitgenomen de tweede stuurman H. Loetz, de bootsman P. Staal en een matroos A. Lagerveen, die bepaald weigerden het schip ten tweede male te verlaten.

De «Lito» was met een lading van New-York op weg naar Rotterdam.

De sleepboot «Witteze» heeft draadloze telegrafie.

(Het a.s. «Lito» groot 2000 ton van de Maatschappij Zeevaart te Rotterdam, is in 1914 door de Rotterdamse Droogdok Maatschappij gebouwd.)

De «Persia»

WASHINGTON, 7 Januari. (Reuter.) Secretaris van Staat Lansing heeft aan de Amerikaanse consuls te Alexandrie, Malta en Kairo gezegd, onmiddellijk alle mogelijke beschikbare bijzonderheden te verzamelen, die verstrekt kunnen worden door overlevenden van de «Persia» en een beknopt overzicht daarvan naar Washington te sturen.

LONDEN, 7-1-16: De P. en O. Lijn maakt bekend dat 166 personen gered en 335 personen verdronken toen de «Persia» gesterpeerd werd.

De Griekse ministerie van binnenlandse zaken heeft bericht ontvangen, dat een oorlogschip van gediefteden bij den berg Athos is aangekomen en daar drie Russische officieren aan wal heeft gezet, die in het Russische klooster verblijven zullen houden.

In het Buitenland

In Frankrijk

REMIREMONT, 7-1-16: Generaal Serret kommandant der Voegedivisie is, ten gevolge een operatie, overleden.

Generaal Rambet, kommandant der onderdivisie van Perigueux is dood geworden tijdens een automobielongeluk.

In Engeland

LONDEN, 7 Januari. (Reuter.) Al te vroege berichten over de brandslag, die in het Lagerhuis zou gebeurd worden, wanneer Asquith zijn wetsontwerp op de gedwongen militaire dienst zal hebben ingeverd.

Volgens de «Daily Graphic» heeft men veel verwachten, dat een scherpe crisis aangevend zal worden. Onder de leden van de arbeiderspartij moet een stellige neiging zijn, om een stelsel van gematigde dwang te steunen.

De «Morning Post» zegt: Het is zeker, dat er vanavond over het wetsontwerp gestemd zal worden. Het blad schat de minderheid die tegen het wetsontwerp gekant is, op iets meer dan honderd stemmen.

De «Daily Chronicle» verklaart, dat, naar men verwacht, niet meer dan 8 arbeiderspartijmannen tegen het wetsontwerp zullen stemmen. De Ierse partij zal vermoedelijk besluiten om zich van stemming te onthouden.

De «Times» zegt, dat het kabinet zijn moeilijkheden bijgelegd schijnt te hebben.

De «Daily News» verzekert daarentegen, dat de vrienden van Mr. Kennan en Runciman verwachten, dat een van beiden of allebei mistehen aeg tegen het einde van de week af zullen treden. Indien dit gebeurde zouden mogelijk andere ontslagnemen volgen.

De parlementaire medewerker van de «Daily Mail» schrijft: Gisteravond waren de tegenstanders van dwang sterk in de weer. Zij deden tal van pogingen om groepen te vormen om tegen het wetsontwerp oppositie te voeren. Hun pogingen leverden niet veel op en tegen den avond was het duidelijk dat de stemming te gunste van dwang veel in kraakt had gewonnen. Zij die er tegen reukten, zijn maar een minderheid die niet meetelt.

Men verwacht dat Simon, de afgetreden minister, nadat de eerste-minister aan het woord zal geweest zijn, als aanvoerder van de tegenstanders van dwang een lange en uitvoerige rede zal houden.

De uitbarsting, die gisteren in het Lagerhuis tegen Lloyd George loskwam, bewijst, hoeveel verbittering er heerscht. Lloyd George is daar niet goed uit te voorschijn gekomen. Zoals de «Daily Mail» a art de inslag van de pomt van het kabinet nog ernstiger in eigen bezem bedreigt.

De parlementaire medewerker van de «Daily News» zegt: Noch Mr. Kennan noch Runciman zijn nog afgetreden, want de politieke kwesties, die zij in verband met de groette van het leger en de behoefte aan arbeidskrachten in het belang van den uitvoerhandel te berde hebben gebracht, zijn door het kabinet niet geregeld. Er is nieuw uitstel gekomen en het kabinet is tegen vandaag niet bijeengeroepen.

De «Daily News» verklaart v der in een hoofdstuk, dat van het vroege totaal van 5 miljoen gehuwde en ongehuwde mannen op militaire leeftijd bijna 3 miljoen zich tot dienstneming bereid hebben verklaard. Laat men zich herinneren, dat deze schatting, betooging plaats heeft gehad, nadat reeds 3 miljoen die de bloem van de Engelse soldaten gilden, dienst hadden genomen.

LONDEN, 7 Januari. (Reuter.) Het Lagerhuis was propvol.

Asquith deed een beroep op alle an-

huwde mannen, die in aanmerking komen, om onverwijld dienst te nemen onder het verlengde stelsel van Derby en wette de hoop, dat de dwang, die in het wetsontwerp wordt aangekondigd, niet noodig zou zijn.

Simon, de afgetreden minister van binnenlandse zaken, zeide ter verklaring van zijn ontslag, dat het vrijwilligerstelsel een levensbogeel is in Engeland's nationaal leven en betreurde dat de regering dwang ging invoeren, voor zij er zich van had vergewist of het aantal ongehuwde mannen, die werkelijk beschikbaar zijn voor militaire dienst, een niet te verwaarlozen minderheid vormen. Hij was overtuigd dat slechts een onbetekenende minderheid zich niet vrijwillig heeft opgegeven.

LONDEN, 7 Januari. (Reuter.): Er waren in het Lagerhuis opvallend veel leden in knak, die verlof hadden gekregen om bij de belangrijke bespreking aanwezig te zijn.

Ofschoon de kwestie waarom het gaat zeer uiteenlopend wordt beoordeeld, hebben de anderszinds sprekers zich de grootst mogelijke beperking opgelegd.

Nadat Sir John Simon had gesproken, zeide de Huishe, een sterk voorstander van het vrijwilligerstelsel, dat hij het wetsontwerp zou aanvaarden, maar de regering het noodzakelijk achtte, naar hij drong aan op de verzekering dat het ontwerp slechts voor den duur van dezen oorlog zou gelden.

Hodge, de voorzitter van de arbeiderspartij, hield zich zijn beslissing voor, in afwachting van de arbeidersconferentie, die morgen zal worden gehouden, maar de arbeidersafgevaardigde Thomas bestreed dwang ten sterkste en riep de regering aan het stelsel Derby nog een kans te geven.

Generaal Seely, liberaal ex-minister van oorlog, die sedert vanmiddag uit Vlaanderen te Londen was aangekomen, steunde het wetsontwerp nadrukkelijk.

Radmond herinnerde uit naam van de Ierse nationalisten, dat die partij het dus ver de regering in allen deele heeft gesteund en dat de nationalist bereid zijn zich elk offer te getroosten, noodig om den oorlog tot een spoedig en goed einde te brengen. Zij gerveelden zich in dezen oorlog een met het rijk, hetgeen nooit het geval was geweest bij vroegere oorlogen, waarin het rijk gewikkeld is geweest. Zij waren tegen conscriptie gekant, maar als Asquith had aangebond dat dwang het enige middel was om den oorlog te winnen, zou zeker niemand weten die dwang in den weg zou hebben gedaan. Asquith had echter het ontwerp niet verdedigd als een militaire noodzakelijkheid, doch de noodzakelijkheid van nakoming zijner belofte gepleet.

Spreker geloofde dat er meer mannen beschikbaar waren dan waarmee de regering raad weet en onder die omstandigheden kon spreker het ontwerp niet steunen.

LONDEN, 7 Januari. (Reuter.) De debatten in het Lagerhuis zijn tot heden vordag.

LONDEN, 7 Januari. (Reuter.) Afgevaardigden van de onderscheidene partijen hebben vergaderd om het verslag van Derby te bespreken en de houding, die zij zullen aannemen ten aanzien van de rede van Asquith vast te stellen.

LONDEN, 7 Januari. (Reuter.) Naar luidt heeft de vakbond van ketelmakers besloten de nieuwe voorstellen der regering opopen den militairen dienst te steunen. Er zijn tekenen dat de meeste vakbonden deze zijde gedraglijn zullen volgen.

LONDEN, 7 Januari. (Reuter.) Het algemeen dienstplichtsontwerp is door het Parlement met 403 tegen 105 stemmen in eerste lezing aangenomen.

Tegen het ontwerp stemden 58 Ierse nationalisten, 36 liberalen en 12 socialist.

LONDEN, 7-1-16: Het kongres der arbeiders welk in Londen gehouden werd om den Algemeenen Dienstplicht te bespreken, heeft met 1.760.000 tegen 934.000 stemmen tegen de Algemeenen Dienstplicht gestemd.

Tengevolge dezer uitspraak hebben de 3 ministers der arbeiderspartij hun ontslag gegeven.

LONDEN, 7-1-16: De debatten over den Algemeenen Dienstplicht werden door een volgezette Kamer bijgewoond. Al de publieke tribunen waren bomvol. De onafhankelijke Ierse nationalistische leider W. O'Brien en de Kanselier van het hertogdom Manchester hielden een rede ten voordeele van den Algemeenen Dienstplicht.

Balfour sprak er ook voor en eindigde met te verklaren dat Engeland meer gedaan aan dan zijne vrienden, vijanden en natie men konden inbeelden.

De Koloniale Volksreiting meldt dat in J. Engelse Kamer de onafhankelijke nationalist O'Brien voor den Algemeenen Dienstplicht sprak. Er is geen onafhankelijke socialist O'Brien maar wel een onafhankelijke Nationalist. N. d. R.)

GENEVA, 7-1-16: De invoering van den Algemeenen Dienstplicht in Engeland zou het gevolg zijn van Frankrijks energisch optreden tijdens den laatsten kriegsraad te Parijs gehouden.

Op den Balkan

In Griekenland

Om Saloniki

De verdedigingswerken om Saloniki zijn nu voltooid, meldt de berichtgever van de «Corriere della Sera». Hier en daar worden nog slechts bijkomstige versterkingen aangelegd.

Een gemeente van inwoners is naar

Topsin vertrokken om in de bevestigde streek strategische sporen aan te leggen.

Op 2 Januari zijn drie regimenten Indische troepen van Gallipoli aangekomen. In de baai van Orphano zijn nog 60.000 man van het Dardanellenleger ontscheept.

De Fransch-Engelsche militaire overheid heeft 50.000 fr. uitgelooft voor ieder, die over de aanwezigheid van Duitse duikboten in de Egeïsche Zee aanwijzingen geeft.

De protestnota van Griekenland

In de protestnota, door Griekenland tot Frankrijk en Engeland gericht wegens de vangenneming der consuls te Saloniki, wordt, volgens de Telegraf-nie, de diplomatieke voorgeschiedenis van het incident op de volgende wijze uiteengezet:

« Sedert twee weken liep in Saloniki het gerucht, dat de geallieerden een plan waren het consulaatspersoneel der centrale mogendheden gevangen te nemen. De Griekse regering verwittigde in verband daarmee de entente-mogendheden, dat zij onder geen omstandigheden een sehending harer opperste rechten zou kunnen gedoogen. Zij betoogde tevens dat het in elk geval plicht zou zijn, de Griekse regering tijdig van de plannen der entente op de hoogte te stellen, opdat zij maatregelen zou kunnen treffen om het veilige vertrek der bedreigde personen te waarborgen. Het antwoord der Fransche en der Engelsche regering wettigde de hoop, dat een mededeling in den gewenschten zin zou volgen.

Niettemin bezetten de militaire overheden der ententetroepen den 30 December de consuleren der vier centrale mogendheden en namen de consuls en hun personeel, te samen 60 personen, gevangen. Allen werden naar het Fransche hoofdkwartier en van daar naar een oorlogschip in de haven overgebracht.

Deze aanslag legt de Griekse regering den plicht op, bij de Fransche en de Engelsche regering nadrukkelijk tegen deze sehending der Griekse soevereiniteit te protesteeren. Zij kan met het volste recht ten dringende van de wettelijke mogendheden verlangen, dat deze onverwijld hun vertegenwoordigers in Saloniki opdragen, voor de veiligheid der willekeurige gevangenen genomen personen te zorgen, en dat deze aan de Griekse overheid, werden uitgeleverd. Bovendien moeten ook de door ententetroepen bezette consuleren aan de Griekse overheid worden overgedragen, opdat deze de bewaking en bescherming ervan op zich kan nemen. »

Het Noorsche ministerie van buitenlandse zaken heeft te Athene telegrafisch nadere inlichtingen gevraagd over de vangenneming van den Noordschen consul-Seehelder te Saloniki.

De luchtvliegeroorlog

Saloniki, 7 Januari. (Reuter.): Fransche vliegers hebben de laatste dagen haastdadelijk vluchten gedaan boven de vijandelijke linies en bommen geworpen op Petritsj, Stroemitsa en andere steden en dorpen, waar troepenbewegingen waargenomen waren. Heewel Duitse kanonnen op de vliegtuigen vuurden is er geen enkel beschadigd.

Verder geen nieuws aan het front. Een plaatselijk blad zegt, dat de aanval over veertien dagen zal beginnen. De bondgenooten gaan voort hun verdedigingslinie te organiseren. Vandaag was de Engelse artillerie bezig zich in te schieten. De bewoners van Saloniki werden gewaarschuwd niet te schrikken van het geluid der kanonnen, waarmee 's ochtends geoffend wordt.

In vrijheid

LUGANO, 7-1-16: «Giornale d'Italia» meldt uit Athene: De gezanten van 't Verbond hebben aan de Griekse Regering laten weten dat de aangehouden consuls in vrijheid gelaten zijn.

In Portugal

Een belastingontwerp

LISSABON, 7 Januari. (Reuter.): In de Kamer heeft minister Caranach een wetsontwerp ingediend, waarin wordt voorgesteld de oorlogseemingen van de geallieerden in Portugal van belasting vrij te stellen. Het ontwerp is naar een commissie, verwezen.

De moord te Merxem

In het bericht van gister is iets weggevalen wat de lezing ervan min of meer onduidelijk maakt. Er staat: «Terwijl Neyberghs in het gemeentegavang zat, liet de politie-officier vóór den beschuldigde defileeren!» Dit moet zijn: «Terwijl Neyberghs in het gemeentegavang zat liet de politie-officier den GANSCHEN GEMEENTERAAD vóór den beschuldigde defileeren!»

In België

Gemme bluf

Er was gemeld geworden dat de gekende Amerikaanse miljardair Carnegie een groote schenking ten behoeve der Belgische krijgsgewonden had gedaan. Men sprak van niet min dan 60 miljoen frank. Dit wordt nu door het Wolff-bureau tegengesproken. Er is geen woord van waar.

En te Gent was op oudjaarsavond een blad verschenen dat met veel bom- t dit bericht meldde en door zijne verkoopers deed uitschreeuwen. 't Was dat ook een echte Amerikaanse reklame!

IN BELGIE

Limburg

«Gaet en onderwijset...»

Sint-Truiden, 30 December.

Ik had me voorgenomen U het verhaal te schrijven van enkele misdaden alhier. In deze allerkerkzaamste streek, door grondig kristelijke menschen gepleegd. Ik zou U die beschreven hebben onder veel letterkundigen vorm, zoals ik ze, in deze kerstmisvacantie heb vernomen, uit den mond van een bevriende schoolmeester, zeer met wat hier omgaat op de hoogte. Onder die reeks danda, zoo als er de beesten geen begaan, gruwel, voornamelijk één uit, een verkrachting in volien Mezonnedag gepleegd, door vier bandieten, op één meisje van zeer deftige afkomst, in tegenwoordigheid van haren minnaar. De roekelooste kunstenaars van een naturalistisch romanschrijver moet er voor terugdeinzen om maar oppervlakkig dergelijke monsterachtigheden te schetsen. Later schrijf ik daarover toch wel.

Ik heb het thans liever over een paar bijzondere belangrijke en mede treurige schooltoestanden uit twee der van elkaar verwijderde dorpen onzer provincie. Het eerste geval wil ik naar even benoemen met R., de beginletter van het dorp in het kanton Sint-Truiden, en met J. de beginletter van den familieaam van den onderwijzer. Zoo een mijner lezers soms in de kerklike pers een stem mocht hooren opgaan om de aangehaalde feiten in twielfel te trekken, verzoeke ik hem het blad naar onze redactie te zenden, die het mij wel zal gelieven over te maken. Ik zal dan de duidelijkheid van mijn mededeelingen moeten verschaffen, door de koe bij de horens te vatten en al de namen voluit mede te deelen.

Het kanton Sint-Truiden heeft voor hoofdschoolopziener den heer Sengers, verblijvend houdende te Hasselt en voor kantonopziener de heer Muller, woonachtig te Sint-Truiden. Dit gezegd om duidelijk de verantwoordelijke ambtenaren kenbaar te maken. De gemeente R. heeft sedert 1884 een gemengde aangenomen school, gevestigd in het lokaal van de toen afgeschafte gemeenteschool, terwijl sedertdien het lokaal der toenmalige katholieke school ledig ligt. Onderwijzer is gebleven de toenmalige katholieke onderwijzer, de heer J. Nooit, tot voor de jongste jaren, kwamen er omtrent de school klachten van de ouders. Doch nauwere ziensers zagen wel de school, traag doch zeker, op onderwijs en opvoedkundig gebied vervallen. De onderwijzer, tevens koster, aldooer in den boerenbond, zelf boer, met landerijen en vee, dat gehuisvest is in afhankelijkheid van de gemeenteschool, is thans dit alles, doch allerminst onderwijzer. Langzaam kwamen meer buitengewone verlofdagen, ging de school te laat aan, te vroeg uit, doch bleef niettemin de onderwijzer zeer druk bezig, zoo niet in de school, dan toch in de kerk, in den boerenbond, op zijn akkers of in de naburige stad, waar eigen of andere handelszaken hem naar de marktdagen riepen. De man heeft paard en rijtuig, rijdt den ouden plaatselijken meelheer naar alle windstreken het dorp uit en heeft zijn eigen schaapjes zoo best op 't droog geplaatst, dat geen enkele zijne ambtgenooten uit de buurt van zooveel voorspoed spreken mag. Het zou ook zeer moeilijk zijn voor onze onderwijzers om fortuin te maken.

Zoo is thans de toestand te R. De meeste ouders zijn zeer ontevreden. De onderwijzer, ziek, niet ziek en toch ziek, aangezien hij, naar de voorschriften der wet, een getuigschrift heeft afgeleverd, doet geen dienst meer in de school, doch doet toch nog wel goeden dienst elders. Dit gebeurt met veel ziekelijke menschen, goed voor 't een, onbruikbaar voor 't ander. Och! kom! Er is thans een plaatsvervanger, doch te gemeente werd er niet voor aangesproken. De titelvoerende onderwijzer wil wel het pensioen heengaan, doch dan moest de toestand der school blijven zoals hij is. Wij vergaten te zeggen dat veel kinderen niet tijdig leeren lezen en dat andere

maanden zitten zonder eenig schoolgerief, alhoewel de gemeentekas den onderwijzer daarvoor ruim betaalt.

Kortl er zijn zes gemeenteraadsleden in plaats van zeven. Op een raadsvergadering stemden drie, door den pastoor overtuigd dat een aangenomen school voordeliger is voor de gemeente dan een gemeenteschool, voor de heraanname van de pastoorschool. Een plathroek lurfte weg. De burgemeester en het ander raadslid stemden voor de inrichting van een gemeenteschool. Uit deze stemming blijkt dat de aangenomen school zal blijven; dat, ondanks de ontevredenheid van de groote meerderheid van de ouders, voortaan, zoals vroeger, de gemeenteverhoed niet het minste gezag in de school zal hebben, en de pastoor alleen zal blijven heerschen. Doch, volgens de schoolwet van 1914, moet de gemeente R. alles in de school betalen, niet alsof re gemeente school ware. Zoo wordt reeds nu, binnen deze oorlogsschiet, waarin men den godsvrede met woorden heeft uitgeroepen, een wet, door den schoolminister uitgeroepen als vredewet, een oorzaak van ongerustheid, ontevredenheid, twist.

Het tweede schoolongeval doet zich voor te Eysden, een voornaam mooi dorp, ten zuiden van Maasb., in de zeer vruchtbare Maasvallei. Eysden heeft een gemengde gemeenteschool met één zeer bekwaam onderwijzer. Doch die school heeft geen meisjes, daar deze allen naar de aangenomen meisjesschool gaan. De jongensbevolking van de gemeente school is zoo groot dat reeds de hoofdschoolopziener de aandacht van de gemeente heeft gevestigd op de noodzakelijke benoeming van een tweede onderwijzer. De Raad van E. bestond uit zeventien leden, de meerderheid vier, liberaal. Een dezer vier stierf. Alzoo gelijkheid. Reeds meer dan vier jaar heeft die meerderheid gepoogd de kerklike meisjesschool, hier ook al in een gemeentelokaal, onder dak te verheffen tot gemeenteschool, doch het tijdstip van aanneming was niet rijp. Thans is dit wel het geval. De school zal niet meer aangenomen worden. Zij zal het lokaal van de gemeente moeten verlaten. De pastoor echter geeft het niet op. E. zal een aannembaar meisjesschool behouden. Uit kracht van de nieuwe wet zal dus de gemeente deze ongewenschte school met een zware som uit haar kas moeten stemmen. E. kan thans nog wel een gemeentemeisjesschool vervullen, doch dan komt de geestelijkheid en de heele praepsehe bande en maakt de goede sukkels dietsch dat het geld van de gemeente onnoodig aan schooluitgaven wordt weggevoerd.

Bij die twee Limburgse gevallen komen er natuurlijk veel andere te staan, alle even treurig, alle even onghoerd en strijdende met den vooruitgang van ons volksonderwijs. Want in veel pastoorscholen gaat het maar treurig toe.

Een ander geval is dit van Gelinden. Een non, godplomeerde bewaarschoolonderwijzeres, had in de nonnoks lagere school de drie hoogste schooljaren. Een wereldlijke juffrouw, gediplomeerd lager onderwijs, had de drie laagste schooljaren. Thans heeft men er drie leerkrachten. De wereldlijke onderwijzeres, aan de deur gezet, is vervangen geworden door een andere wereldlijke, zuster van eens non, familielid van een pastoor. Wat heel! De hooger genemde schoolopzieneres reeren hier maar alleen, wanneer het geldt het papenonderwijs te bevoordeligen, het gemeentewonderwijs af te breken. Later komen we daarop met veel meer scherp te terug. Toen ik te Wezet was vernam ik de geschiedenis van de pastoormeisjesschool te Moulend, een buurtgemeente.

Op zekeren dag kreeg de gemeenteraad het bezoek van den pastoor. «Ik verneem van de schoolinspectie, zoo sprak hij, dat Moulend een nieuwe school zal moeten bouwen. Dit zal de gemeente veel geld kosten. Zoo ze mij een hulpgeld van een duizend frank kan ter hand stellen, belooft ik haar een nieuwe school te bouwen.»

De pastoor kreeg het geld, natuurlijk onteerkend. Hij haalde het te kerk, boven de twintig duizend frank, in de ge-

meente rond. De school staat er. De dorpelingen van Moulend hebben er tot den laatsten baksteen van betaald. De pastoor is er onafzetbaar meester. De gemeentekas mag jaarlijks betalen uit kracht van de wet, doch het gemeentebestuur moet met de school blijven. Dit gebeurde in de liberaal-socialistische provincie Luik. Niets is tegen dergelijke feiten te doen. Hoe zal het dan wel toegaan in de zes andere provincien, waar de inspectie, de meeste gemeenteraden, de provinciale deputatie, al het gezag kerklike is?

Steven Hoersens.

Te Wetteren

Wanneer men in Vooruit trawijst dat het katholiek gemeentebestuur aan zijn plicht te kort komt jegens de door den oorlog getroffen, dan roepen zijne verdruiders: dat wij dat doen om de bevolking tegen het gemeentebestuur op te bitzen.

Over eenige dagen hadden wij beweren, met cijfers, wat het gemeentebestuur enkel gedan had ten voordele der vereenigde werkloden. Wij vergeleken zulks met gemeenten van dezelfde bevolking.

Daarop kregen wij in het werkmansblad «Het Volk» als antwoord: dat het gemeentebestuur daar bijzondere redens voor had, redens welke tot nu toe nog niet opgegeven zijn.

In «Het Volk» nu van 26-27 December staat er waarom een epistel dat moet dienen om de populariteit van het gemeentebestuur wat op te lappen, en waar er van duizenden en nog duizenden franken onderstaand gesproken wordt welke hier uitgedeeld worden, en dat de socialist en voor geen centiem tusschen zitten, alhoewel, schrijft «Het Volkje» er onder de Wetterse socialistischen wetstellende lieden zijn die zich de weelde getroosten huizen te bouwen, te koop en te verhuren.

En daarmee meent die naamloze schrijver het gemeentebestuur vrij gepleeten te hebben van alle kritiek.

Dat er socialistische verledenen gevonden worden, die door eigen arbeid en zorgen er in gelukt zijn eigenaar te zijn is mogelijk: een eigen huis te bezitten is toch geen monopol voor de katholieken, dunkt ons. Dat die socialistischen wekloden niet geven voor onderstelling is ook al mogelijk. Maar wij kunnen «Het Volkje» verzekeren dat er in Wetteren niet-socialisten zijn die heel zeker welstellende zijn dan die bedoelde socialist-eigenaars en die zich niet schamen den onderstand te komen vragen der werkloden, — dat is verre van hun deel te geven in de onderstelling!

Dat wij juist, vóór den oorlog uitbrak, het hoogst noodig vonden ons lokaal te vergroeten, moet een grooten doorn in den voet van den naamlozen schrijver van «Het Volkje» zijn; beejis: bijna weklodisch schrijft hij erover; hij zou liever hebben dat wij daar weg moesten! Maar wij verzekeren hem dat die «schooljongens» er wel zullen voor zorgen dat zijne wenschen geen werklodigheid worden.

Vorder staat er in het epistel een tabel wat er zoal in Wetteren gegeven is aan onderstelling. Benevens den zewenen onderstand-werkloden-steen, staat er een som van 275.088.25 fr. als steun aan onbezoldigde families. Wit gij weten wat «Het Volkje» daar mede bedoelt? Dat is het soldatengeld dat ook door de gemeente niet wordt betaald.

Het katholiek gazette vervolgt: «De werkloden van Wetteren kunnen den steun der socialistischen van Wetteren missen, want zij hebben hun nog anders niet aangedaan dan onherstelbaar verlies aan dagloonen.»

Men moet toch pretentie hebben om daarover te durven schrijven, als wanneer een groot deel der werklodenbevolking reeds 17 maanden volledig werklod is! Waarom zegt het katholiek bladje niet dat het ook de schuld der socialistischen is! Of weet het misschien te goed dat de werkloden er anders over denken!

Op het einde van het epistel wordt er ons een verwijt van gemaakt dat wij het gemeentebestuur op zijn plichten durven wijzen, wat niet past voor «schooljongens».

Zietoo, nu is het al verkeerd de avondlessen bij te wonen! Wij erkennen het, wij zijn weinig, — veel te weinig geleerd, — en misleiden wat ongemaniert jegens die fijne en weleergeroede heeren. Maar, 't is onze schuld niet dat wij van onze twaalf jaren de schoolbanken moesten verlaten en naar

het fabriek geronden werden! Waarschijnlijk heeft de Volkjes-schrijver het beter gehad.

Maar die kleinigheden zullen ons niet baltten te eischen dat het gemeentebestuur tegenover de arme bevolking haar plicht doet! Het is schande dat hier een huisgezin moet leven met 2 fr. per hoofd en per week van onderstand der werkloden en van loon. Ha, wij lasteren het gemeentebestuur als wij durven schrijven dat de vrouwen en kinderen van soldaten reeds gansch den duur van den oorlog moesten voortduren in hunne militievergoding, dat sedert het N. O. de werkvrouwen ondersteunt de vrouwen zonder beroep eer arm half franksken per week en per kind krijgen! Wij lasteren het gemeentebestuur als wij durven schrijven dat verleden week de vrouw van een soldaat die dagen lang van stadhuis naar gesneheer en bij armmeester is moeten loopen in haar kind van 4 jaren, dat anders niet kon gezeten worden dan in het hospitaal, er ongenomen te zien.

Wij beschuldigen zeker ten onrechte als wij zeggen dat er op een buitenwijk van Wetteren een huisgezin gevonden is waar de man bij het leger is en men in allerhaast is moeten bijsprijngen om er voedsel, kleederen en slaping naartoe te zenden, zooniet ware er iets gebruid welke niet tot eere van ons gemeentebestuur zou gestrekt hebben. Dat men er van verzekerd zij, dat, zoelang wij dergelijke zaken bestatigen, wij niet zullen ophouden ze in Vooruit bekend te maken.

En of het deugdelijk blad «Het Volk» ons uit maakt voor schooljongens, roode feniksen of lasteraars, niets zal ons beletten op den ingeslagen weg voort te gaan. Edg. De Winter.

N. B. — Zullen er geen maatregelen genomen worden, gezien «Het Volk» uit het comiteit geschreven heeft, en het streng verboden is in dagbladen of schriften iets uit het comiteit te behandelen. Of is die maatregel alleen van toepassing voor het blad Vooruit?

Te Zeveneecken

OVERAL DEZELEDEN!

Hier ook hebben wij een herder welke zich graag met de politieke zaken bemoeit en in dezen beardon tijd van zich laat spreken, alhoewel de katholieken gedurig den mond vol hebben van godsvrede.

Zeg eens, mijnheer, gij die het voorbeeld moet geven van welvoegelijkheid, waarom vervolgt gij gedurig den verkooper van ons blad, en oefent gij dwang uit bij de lieden die ons blad koopen? Waarom belet gij een armen werkmans zijn brood op een eerlijke wijze te verdienen. Is dat overeenkomstig de christelijke leerstellingen?

Of is ons blad ook een doorn in uwen voet, omdat het de vrijpostigheid bezit, de werklodenbevolking te verdedigen en op te beuren? Wij noemen het een schande, dat een persoon, welke door alle burgers betaald wordt, zich tot zulk werk durft leenen.

Toch zullen wij niet laten de ons opgelegde taak te vervullen, om zoodoende werkloden in het algemeen te helpen en te verdedigen. Daarom sporen wij de werkloden van Zeveneecken aan, zich daar niet aan te storen, en regelmatig het blad Vooruit te lezen, dat voor deel heeft de verongelukkige klasse in hare belangen te zijde te staan.

Wij geven tevens den heer pastoor den welgemeenden raad, zijne vervolging te staken, wil hij niet, evenals vele eijner lijken, bij het volk als belachelijk doorgaan. Tjeef.

Te Lokeren

AAN HET BESTUUR VAN HET WERKLOOZENFONDS

Het volgende schrijven is aan dit Bestuur gezonden geworden:

Aan de Heeren Bestuurleden van het Werkloozenfonds, T/S.

Wij ondergeteekenden, werkloden der wijk Heirbrug, namen de eerbiedige vrijheid, aan U, Heeren, te vragen, ons eens in te lichten nopens het aardewerk aan de Snep.

Naarvolgens wij vernomen hebben, Heeren, is het werk dat wij zouden moeten le-

veren, betaald aan de stad van eenen bijzonderen eijenaar, den heer Gonzales Cock, een werk dus, mijne Heeren, dat, zoals U weet, tegenstrijdig is met het werk van het Nationaal Comiteit, dat bevoelt Gemeente- en stadswerken uit te voeren maar het reglement spreekt niet van te werken voor bijzondere eijenaars.

Het verwondert ons grootlijk, Heeren, dat Mijneer Cock die fabriekant is en zooveel volk heeft dat werklod is, daan van zijn eigen volk niet aanzet, om ze zoodoende ook een daghuur te laten verdienen. Of is het waar, Mijneeren, dat er reeds werklod van hem er aan gearbeid heeft, en het werk hebben moeten verlaten op aandringen van zijn beheerder Mijneer Jean, — daar het geleverd werd hem niet voldeed, — en hun zou goetwoord hebben dat hij het werk zou uitgeven aan de stad, en dit aan minderen prijs.

dit waar is, Heeren, dan is dat een afkeurenswaardige handelwijze.

Als het volk, dat aan dit werk bezigged wordt een redelijk loon ontvangt, is het maar met reden dat deze het vereischte werk voor doet, en in geval zij niet willen werken dan hoeft U, Heeren, maar hunnen steun te ontnemen.

Wat ons aangaat, wij zijn bereid van te werken voor Mijneer Cock, maar aan eenen redelijken prijs. Dan moeten wij niet werken voor het Nationaal Comiteit, Maar in geval dat de stad 't akkoord is met Mijneer Cock, dan moeten daar toch bijzondere winsten aan vast zijn, daai Mijneer Cock anders toch wat al te pekkig zou zijn al dat werk voor niets gedaan te krijgen in zoo eenen droevigen tijd dat er voor ons alles te kort is.

Daarom, heeren, verzoeken wij U vriendelijk ons eens voldoende in te lichten no pens het daar te verrichten werk.

Wij danken U, heeren, op voorhand.

Namens de werkloden voor dit werk aangeduid van de wijk Heirbrug: X.

Zoodus, beste lezer, wanneer wij het schrijven goed vorstaan, is er in het bestuur van het werklodenfonds besloten geworden, dat de werkloden verplicht zijn werken uit te voeren voor bijzonderen wat gansch tegenstrijdig is met het reglement van het Nationaal Comiteit.

Dat is nu toch wat al te kras! Dus, volgens het hierbovengemelde schrijven, zou het bestuur van het werklodenfonds de werkloden gebruiken om er winsten uit te trekken om zoodoende de stad te bevoorstellen. Die heeren hunne van openbaar zijnde stadswerken in den vergeet hoek stellen. Meer nog zij wil van de reeds zoo zeer beproefde werkloden onderknijpers maken, daar de werkloden van Mijneer Gonzales het werkloden hebben daar ze voor een hongerloon dien arbeid niet meer wilde verrichten.

Maar waarom volgt Mijneer Gonzales Cock het voorbeeld niet van de Heeren gebroeders Blanckart? Die heeren hebben hun werklod gedurende vier maanden aan den arbeid gehouden met een voldoende weelkloot, wat dan ook een ontlasting bijbracht van het voedingsoomiteit.

De werkloden van de Wijk Heirbrug zijn aan den arbeid niet willen gaan, en zij hebben meer dan gelijk.

Wij zijn benieuwd te vernemen wat het bestuur van het Werkloozenfonds aan die ongelukkige werkloden zal antwoorden. Sévère.

N. B. — Toekomende week verschijnt een artikel over de schandige uitlating van onzen afgevaardigde, gezet César Braecke, uit het Hulp- en Voedingsoomiteit onzer stad.

Te Tamsche

EEN PROTEST TEGEN HUN PAUS!

Verleden week had er een cinema-voortooning plaats in het Jannenhuis alhier. Een priester had te die gelegenheid een voordracht gehouden.

Op zekeren oogenblik werd het portret van een gestorven paus te zien gegeven, en een algemeen protest ging in de zaal op, bij zoverre dat deze moest worden ontruimd.

Zulks betekent dat de katholieken in onze gemeente het niet meer eens zijn met de daden van hunne geestelijke overheid.

Zondag laatst heeft de pastoor-deken een

DE AARDE

Na de zon is de aarde het voornaamste lichaam van dat deel van het heelal, dat wij ons zonnestelsel noemen.

De Ouden die dachten dat de Aarde het belangrijkste deel van het heelal was, beschouwden haar als een platte schijf, die zich in alle richtingen zeer ver uitstrekte en verlicht werd door twee lampen, 's daags door de Zon, 's nachts door de Maan, terwijl de hemel er zich over uitspande als een reusachtig dak, aan welks binnenkant de sterren bevestigd waren.

Deze veronderstelling werd in den loop der tijden langzamerhand gewijzigd. Er traden namelijk moeilijke vraagstukken op. Waarop rustte de aarde, en waarom viel de hemel niet naar beneden? Fantastische voorstellingen werden dan ter hulp geroepen om dergelijke vragen te beantwoorden. Zoo werd, volgens de Hindoes, de aarde gedragen door vier olifanten, staande op den rug eener reusachtige schildpad, die op hare beurt in eenen grooten Oceaan dreef.

Bij de westerse volken treffen wij de bekende overlevering aan omtrent Atlas, die tot straf voor zijn verzet tegen de godheden van den Olympus, de aarde en den hemel op zijne schouders moest dragen.

Allengs begonnen nieuwe inzichten het daglicht te zien. De Griekse wijsgeeren, zich veel met vraagstukken van wereldbeschrijving bezig houdende, kwamen spoedig tot de overtuiging dat de aarde een bol was, maar hielden zich nog aan de meening

dat de Aarde het middelpunt des heelals vormde.

In de tweede eeuw onder jaartelling ontwikkelde Ptolemaeus van Alexandrie een theorie, die afschoten onjuist toch aanmerkingwaardig is, omdat zij tot vóór ongeveer vier eeuwen, algemeen als de juiste beschouwd werd. In zijn systeem was de Aarde onbeweeglijk geplaatst in het middelpunt van het heelal omringd van eenen kring water en deze laatste van eenen kring vuur; om haar heen wentelden de maan, de planeten Mercurius en Venus, de Zon, de planeten Mars, Jupiter en Saturnus, ieder in eenen hemel van beweeglijke kristaal, terwijl om al dies de hemel draaide waaraan de sterren vastgehecht waren.

Doch voor ongeveer vier honderd jaar, 't is te zeggen, omtrent het midden der zestiende eeuw, moest het systeem van Ptolemaeus de plaats ruimen voor dit van Copernicus. In dit systeem is de zon het middelpunt, waarom heen de aarde en de andere planeten met hare satellieten wentelen.

Laat ons nu nagaan uit welke verschijnselen wij tot den bolvorm der aarde mogen besluiten:

1. Indien de aarde een plat vlak was, dan zou een voorwerp, dat zich van ons verijdt, bijv. een schip, allengs kleiner worden en ten slotte niet meer waarneembaar zijn. Maar wij nemen heel iets anders waar, wij zien de verschillende deelen van het schip achtereenvolgens verdwijnen en wel de masten het laatst, terwijl van een naderend schip de masten het eerst boven den gezichtende verschijnen, iets wat men niet

zou kunnen verklaren indien de aarde niet rond was.

2. Bij een maansverduistering zien wij dat de omtrek van de schaduw der aarde op de maanschijf altijd cirkelvormig is; ware dus de aarde een plat vlak dan zou wel eens de schaduw van den dunnen rand op de maanschijf te bemerken zijn.

3. Het is buiten twiifel dat de zon, de maan, de planeten en hare satellieten bollen zijn, zoodat zouden zij wel eens hunne randen naar ons toekeren, hetgeen nog nooit waargenomen is. Dit maakt het dus allerwaarschijnlijkst, dat de aarde ook een bol is.

4. Wanneer men steeds in dezelfde richting gaat, bijv. van noord naar zuid, ziet men bepaalde sterrenbeelden aan den hemel duiken om eindelijk aan den noordelijken gezichtende te verdwijnen, terwijl daarentegen andere sterren geleidelijk stijgen en aan den zuidelijken gezichtende nieuwe sterren te voorschijn komen. De regelmatigheid waarmede zulks geschiedt is een bewijs dat tegenover elk deel van de aarde een ander deel van den hemel ligt, hetgeen alleen mogelijk is als de aarde een bol is.

Niettegenstaande deze onweerlegbare bewijzen werd den bolvorm der aarde niet eerder algemeen aangenomen, vóór dat de groote zeevaarders de aarde rondgezeild waren.

Enmaal van den bolvorm verzekerd, kon men aan de middelen denken om er de uitgestrektheid van te meten. Wanneer men de juiste afstand A kent tusschen twee punten op eenzelfde middagslijn of meridiaan gegaan, de graden G, van den boog van den

meridiaan begrepen tusschen de parallelen welke deze punten snijden, dan vindt men den omtrek O der aarde bij middel der formule

$$A \times 360 \div G = O, \text{ waar } 360 \text{ de graden van mulo}$$

den cirkelomtrek zijn. Ziedaar juist het werk gedaan, omtrents het jaar 250 vóór onze jaartelling, door Erastosthenes, de eerste die met het meten van den omtrek der aarde begonnen is, — een bewijs dat de Egyptische geleerde toen reeds met den bolvorm der aarde bekend was, — en waarbij hij voor den omtrek der aarde 40.500 Km. vond.

Ten jare 1530 hernam de Fanschman Ferno het meten van den omtrek der aarde en bekwam voor resultaat 40.104 Km. Deze uitslagen mogen van een opmerkenwaardige nauwkeurigheid genoemd worden wanneer men de onvolmaaktheid der toenmalige waarnemingsinstrumenten in acht neemt.

Maar in 1815 daacht de Hollander Snellius de ware methode uit, om de lengte van eenen boog op den grond te meten: deze methode wordt driehoeksmeting (méthode des triangulations) genoemd. Het werk van Snellius werd door Picard, de drij Cassini's, Méchain, Delambre, Biot en Arago voortgezet en men bakwam voor den gemiddelden omtrek der aarde 40.030 Km. Bij middel van dezen omtrek vond men de gemiddelde mid-

$$\text{dellijn} \left(\frac{O}{3.1416} \right) = 12.742 \text{ Km.; de streel}$$

$$6.371 \text{ Km. de gemiddelde afstand tot de Zon}$$

$$510 \text{ miljoen Km}^2; \text{ het volume} \left(\frac{4}{3} \times 1416 \times D^3 \right)$$

of 1.083.000 miljoen Km³ (1.083.000.000.000 Km³). Eenmaal hare afmetingen hebbende, wilde men ook hare gewicht kennen. Door onderzoekingen van Bouguer en La Condamine in 1738, van Maskelyne en Hutton in 1774, van Cavendish in 1798, van Cornu en Braille in 1873 en 1878 bevond men het specifieke gewicht of de densiteit der aarde 5.50 te zijn. Vermenigvuldigt men dus het hierboven gevonden volume door de densiteit dan bekamt men voor het gewicht onzer aarde 5.956.500.000.000.000.000.000 Kg.).

Een ander punt is de rotatie der aarde om hare as. Wij zien de zon, de maan en de sterren in het oosten opkomen en in het westen ondergaan, het schijnt dus alsof de hemel in 24 uur om de aarde draait. Enkele Griekse geleerden waren er reeds op, dat deze schijnbare beweging wel het gevolg zou kunnen zijn van een beweging der aarde in tegengesteld zin, 't is te zeggen van west naar oost, maar zij dachten dat de menschen deze beweging zouden moeten bemerken.

Di: bezwaar is echter gemakkelijk te weerleggen. Inderdaad wanneer men zich bij kaln weder binnen in een varend schip bevindt zal men van de beweging niets bemerken, zelfs bij de snelste vaart niet.

Daar nu onze aarde met alles wat er op is, en ook de dampkring zich met dezelfde snelheid bewegen, en deze beweging geheel zonder schokken plaats heeft, zoo bemerken wij inderdaad niets van deze beweging en zouden en zelfs ontkende van zijn indien we niet

prek gehouden tegen de cinema's en het slechte dat er voortdurend wordt.

Wat zal het « Goede Zaad », welk een goede katholieke instelling is, nu vertellen! Maar wat de pastoor-deken zou willen is: dat alle bedeeiden zouden belet worden naar den cinema te gaan.

Zulks zal, hopen wij, niet door het comiteeit aanvaard worden.

Ja, het spijt ons dat de gemeente of het comitee, tijdens de wintermaanden, geen leers- of voordrachtavonden heeft ingericht, aldus had men vele mensen van de cinema's afgehouden.

Zouden de heeren misschien willen dat men allen naar het Jannenhuis kwam luisteren, naar verdraaide geschiedenissen of onwaarheden over de vakorganisatie?

Neen, neen, heeren, als er slechte films in de cinema's vertoond worden, is dat de schuld van het gemeentebestuur of het katholieke gouvernement, die geestverderende rollen laten verkoopen of voortbrengen.

SLECHTE TIJDEN

Dat er vele armoede geleden wordt, is zeer zeker.

Dat onze ouders dubbel smarten ondergaan, kan niet anders.

Zelf te kort hebben aan voedsel en kleedren, en zijne kinderen in de grootste armoede en gebrek zien, is hard.

Dat de arbeidende klas met onuitgebaar geduld dit alles verduurt, is wel een bewijs harer kalme en hoop op betere tijden. Nu den oorlog moet en zal dit haar ten goede komen. Niemand twijfelt daaraan.

Op politiek gebied moet en zal ze gelijk met de burgerij gesteld worden.

Haar pensioen zal, zoowel als dat van de geestelijken, voldoende moeten zijn om er den ouden dag onbekommerd te kunnen mee doorbrengen.

Hoop op betere moet hun diep in de herten gedrongen zijn, anders zouden wij meer andere dingen te hooren krijgen.

Fier mogen wij dus zijn tot de arbeidersklasse en -partij te behooren.

Toch willen wij een raad geven aan onze brave ouders: Waakt in deze groeve tijden met dubbele oplettendheid, vergeet het niet dat een enkele misstap, het u en uw kinderen heel het leven zou kunnen herouwen.

Zend uw kinderen naar de avond-scholen; gaat er zelfs veel, heel veel met wandelen en laat ze spelen onder uw waakzaam oog. Wijst hun op de gevaren van het jong leven, leert hun vrak en vrij hunne gedachten zeggen, wijst er hen op altijd en overal de waarheid te zeggen. Leert hen den weg kennen die ze als arbeider eens zullen te bewandelen hebben. Leert hun het goed doen om het goede, niet uit vrees of om belooning, onthoudt hen van huichelend met anderen om te gaan.

Wijst hen den weg, wanneer ze de 16 jaren bereikt hebben, naar een vakvereeniging voor hun vak, in den schoot der Werkliedenpartij.

Nu dat er hen veel ledigen tijd -tijd- is, geeft ze wetenschappelijke en vakboeken te lezen die zij in het « Volkshuis » kunt bekomen. Laat ze toe de muzieklessen te volgen om een nuttige en aangename uitspanning te hebben, en dan zal men niet zien wat men in deze dagen maar al te veel hoort en ziet van ongelukkige verwaarloosde kinderen die vroeg of laat bij de rechtbank te recht komen.

Werklieden, ouders, leert uwe kinderen menschen-zijn worden!

Zondag, 16 dezer, om 4 uur komt de vriend Bouchery ons een bezoek brengen in het « Volkshuis ».

De partijgenooten worden verzocht tegenwoordig te zijn.

VERBODEN TE BEDELEN

is aan alle hoeken der straten onzer gemeente aangeplakt. Natuurlijk is dit voor de armen die honger hebben, maar voor « officiële » personen, welke jaarlijks ter gelegenheid van nieuwjaar van deur tot deur loopen om wat nieuwjaarsgift wordt dat gemeenteregeling niet toegepast.

Tijdens de vlucht van het gemeentebestuur had het tijdelijk gemeentebestuur verbod gelegd op dit soort van bedelarij, en had in de plaats de politieagenten 100 fr. in de begroeping geschreven welke voor de agenten heel welkom was.

Waarom is dit artikel niet aangenomen door het gemeentebestuur?

LEEST EN VERSPREIDT « VOORUIT »

buiten de aarde lichamen waren (zon, maan en sterren) die niet aan deze beweging deelnamen.

De beweging der Aarde heeft plaats om eenen as die bij benadering op het noordelijk halfrond naar een heldere ster, de poolster, gericht is.

De snelheid waarmee een punt aan de oppervlakte der Aarde draait hangt af van de plaats waar het zich bevindt. Daar de omtrek der Aarde langs den evenaar 40.074 Km. is, zou legt een punt aldaar omtrent 1670 Km. per uur af. Naarmate men echter de polen nadert wordt de omtrek van den cirkel, die in 24 uur doorloopen wordt en dus ook de snelheid kleiner, zoodat zij op de polen zelf nul is. Als gevolg van de grootte snelheid in de buurt van den evenaar, hebben de lichamen aldaar de neiging, volgens de wet der inertie, hunne beweging in rechte lijn te vervolgen en dus van de Aarde af te vliegen. Newton heeft hierop het eerst gewezen en de meening uitgesproken, dat hierdoor de middellijn aan den evenaar iets grooter moest zijn dan die van noordpool tot zuidpool, en het is inderdaad gebleken dat de Aarde aan de polen een afplatting vertoont, gelijk aan het 29ste deel van den straal, zoodat de middellijn aan de polen slechts 12.712 Km. is, terwijl zij aan den evenaar 12.758 Km. bedraagt. Wanneer de omwenteling der Aarde 17 maal sneller geschiedde, dan zou de zwaartekracht aan den evenaar nog juist in staat zijn, het gewegien der voorwerpen te verhinderen, zoodat dan de lichamen aan den evenaar geen gewicht zouden hebben. Was de snelheid nog iets grooter, dan zouden voorwerpen, aldaar « onbegreep » van de Aarde, weggeslingerd worden.

Tengevolge van den kleineren diameter is aan de polen de aantrekkingskracht tot het middelpunt der Aarde, dus ook de zwaartekracht grooter, zoodat de lichamen des te zwaarder wegen naarmate zij de polen naderen.

Behalve hare dagelijkse omwenteling heeft de aarde nog een beweging rond de zon, die zij volbrengt in 365 dagen, 5 uren, 48 minuten en 48 seconden met een snelheid van 30 Km. per seconde, zoodat zij jaarlijks eenen baan beschrijft van omtrent 948.707.840 Km.

Copernicus heeft het eerst de meening omtrent deze beweging uitgesproken daar hij in deze onderstelling eenen meer waarschijnlijke verklaring der verschijnselen vond, en tusschen 1535-1540 kwamen experimentele bewijzen zijne onderstelling staven. Copernicus meende echter dat de baan der aarde een cirkel was, maar een eeuw later bewees Keppler, dat de banen der planeten ellipsen (langwerpige rondten) zijn, en het systeem van Copernicus, aldus door Keppler verbeterd, werd versterkt door de waarnemingen van Galilei en de onderzoekingen van Newton omtrent de zwaartekracht. Wanneer de as der aarde loodrecht stond op het vlak, waarin de aarde zich beweegt en dat eccliptica genoemd wordt, dan zou de zon altijd in het vlak van den evenaar staan. Iemand die zich aan den evenaar bevindt zou dan elken morgen de zon juist in het oosten zien opkomen, door den zenith zien omdraaan, en juist in het westen zien ondergaan. Zoo zou men ook op andere plaatsen der aarde de zon elken dag juist da-

TE GENT

Voor de krijgsgevangenen

Bagattenstraat, 61/63, te GENT

Het wordt de belanghebbenden bekend gemaakt dat de pakken in de volgende kampen toegekomen zijn:

Allen-Grabow: Aelvoet Séraphin, Baert Maurice, Bauwens Oscar, Bauwens Alf., Bauwens Flor., Barbe Jean, Baryn Jules, Beekman Edouard (2 p.), Deernaert Gaston, Bertin Richard, Boeckmans Petrus, Boone Alfons, Brai Alfred, Brosse J. (3 p.), Caster Robert, Claes Louis, Claeys Théophile, Coolens Richard, Coppens René, David Modest, De Brauwwer Antoine, De Buysscher Adolf, Deckers Alph., De Beurwaerden Alfons, Dedonder P., De Fraeye Gustave, De fruitier Oscar, De Groef Gaston, D'Amont Joachim, Deliaert Jean, De Mey Cyr., De Meyere Achille, De Meyer Lievin, Deudoncker Maurice, Depannemaeker Jules (2 p.), De Prins Charles, De Rop Armand, Deschepper Osc., Deschinkel, De Schryver Edmond, De Schuyter Richard, Desmet Jules, Desnoeck Prosper (2 p.), De Vos Auguste, De Vos Joseph, De Vrieze Maurice, De Waele Cyr. (2 p.), De Wandel Lodewijk (2 p.), De Windt Cyrille, De Wulf L., Dewulf Oscar (2 p.), Dias Dubouché Léonard (2 p.), Duymé-slaegher Gentil, Ferrier Victor, Fobert J.-Bte, Goeter Prosper (2 p.), Haack Eugène, Haussens Jos., Heiman René, Hendrick Prosper, Heynink Julien, Hostyn Edm., Impens Richard, Jacobs Aug., Knockaert Henri, Knockaert Méd., Labath Médard, Lambrecht Petrus (2 p.), Lamens Edmond, Laureys Alfons (2 p.), Lecloup Henri, Lox Rodolphe, Maes Frans, Mathieu Chs., Martens Frans, Moisson François, Mattheuws Jean (2 p.), Minnen Robert, Nélissen Martin, Neirynck Emile, k. van Wahn, Nyckes Dominique (3 p.), Otten Oscar, Patryn Alfons (2 p.), Pauwels Emile, Pauwels Frédéric, Peeters Albert, Pien's Jérôme, Prijs Armand, Pyl Camille, Schelfaut Gustave, Snaauwaert Cam., Soetaert Ivo, Staessens René, Stoffels Pierre, Taghon Camille (2 p.), Tremier Georges, Van Beek Alois, Van Bever Sylvain, Van Daele Oscar, Van Daele Victor, Van Damme Camille, Van Dieet Felix, Van Durme Georges, Van Enname Jean (2 p.), Van Eislender A., Van Geert Eugène, k. van Münster, Van Hecke Ad., Van Hecke Achille (2 p.), Van Hecke Edmond, Van Lierde Gaston (2 p.), Van Rensche Fr., Van Wallegheem Jules, Van Larys Pierre, Van Parys Honoré, Vande Perre A., Van de Putte Frans (2 p.), Van den Bossche Jules, Verhoeven Pierre, Verheyde Rob. (2 p.), Verschaeve René, Verstraete Jules, Verstringhe Camille, Vervliet Pierre, Vlierck Triphon, Willems Arthur (2 p.).

Bad Stuer: Loosberg Edmond, k. van Gistrow.

Cellelager: Boessemare Camille, Brys-sinck Lucas, Coppin Adolphe, De Coster Emile, Degang Jules, De Groot Jean, De Kreyger Emile, De Moor César, De Smedt Georges, De Vogelers Osc. (2 p.), De Zuttor Richard, Dutraoit Victor, Faria Joseph, Gattlieb B., Heyde Georges, Lippens J.-Bte, Lippens L., Plateau Gustave, Stockman Lucien, Van den Bos-sche, Van den Branden Auguste, Vanderhaeghe Maurice (2 p.), Van Ischoven Raymond, Vanhove Léon, Van Melle Henri, Van Poucke Auguste, Vanfleberghie Fir-min, Vermeersch Raphaël, Vestens Hon., Vucke Maurice, Welvaert Ernest.

Colberg: Druze Georges.

Darmstadt: Houwen Maurice, Vermeersch Emile.

Dauenhof: Verplance Achille.

Doberitz: Lissabeth Achille.

Dransfeld: De Baene Léon (2 p.)

Dülmén: De Raedt Gustave, Rom Arthur.

Friedrichsfeld: Berkein Achille, Brugghe-man Philémon, Casse Léonard, Decuyper Pierre, De Maere Joseph, De Waele Omer, Lauwerier Louis, Schellaert Jean, Van Ottendyck.

Fürstenberg: Scriba Henri.

Giessen: Decamp Emile, Laverge César, Van Goethem Henri.

Göttingen: Baert Médard, De Cock Cyriel (2 p.), Der Kinderen Léon, Dorlaeghe Henri, Pauwels Arthur, Roels Louis, Van den Oostende Frans, Vander Linden Léon.

Güstrow: Claeys Edouard, Cesteur Théo-

phil. De Backer Chs., De Buck Georges, De Meyer Raymond (2 p.).

Het wordt den belanghebbenden bekend gemaakt dat de pakken in de volgende kampen toegekomen zijn:

Allen-Grabow: Boone Alphonse; Danneel Emile; De Vrees Jean; Florin Georges; Grimontprez Florent; Hallinck Louis; Herderick Prosper; Heuninck Joseph; Herrman Auguste; Heye Edmond; Hostin Edmond; Lattrez Odile; Louagie Oscar; Maes François; Moerman Michel; Nyckes Dominique; Pauwels Frédéric; Pearteman Arthur; Roman T.; Smessart Boudain; Vanden Casimir; Vandaele Auguste; Van Enname Jean; Van Geert Eugène; Van Hecke Gustave; Van Kem-sche Frans; Van Lierde Gaston (2 p.); Verbeken Honoré; Verschraeghen Julien.

Berlin: Nélissen Lodewijk.

Boedick: Moorloos Edmond.

Friedrichsfeld: Lesire Polydore; Saey Philémon (2 p.); Van Houtte J.

Giessen: De Cock Jules; De Visscher Pierre

Göttingen: De Harjaek Frans; Van Melle Charles.

Güstrow: Andria Frans; Andenaerde Fr.-Léon; Adriaens Victor; Brancourt Georges; Bracke Alfred (3 p.); Bondroit Jul.; Burgelman Alph.; Berben Pierre; Cré-teur Cyrille; Colpaert Henri (2 p.); Chinitor Jean; Catrie Jean; Cattoir Jean; Cantillan Alf.; Canpeel Florin (2 p.); Callens René; D'Hondt Maurice; Dhondt Edmond; Descamps Célestin; De Wispelaere Henri (2 p.); De Wanneken Oscar; De Vuyt Domien; De Vogelers Mau-ric (2 p.); De Vogel Vincent; De Vlieger Léon; De Smet César; De Rycke Gustave; De Ruyck Maurice; De Potter Alph.; De Poorter René; De Neve Alphonse; De Neve Charles; De Mangelaere Louis (2 p.); De Keyser François; De Cock Frans; De Cock Karel (2 p.); De Clippelaere Théoph. De Clercq Petrus; De Buck Alph. (2 p.); Donckaert B.; Elewaert Aimé; Eeckhout Richard; Eeckhout Léon; Elierbergha Ach.; Govaert Jules; Goegebeur Hector; Gelas Emile; Geiregat Raymond; Hoff-mans Jos.; Herenthals Désiré; Hechter-mans Joseph; Hogeman Gustave; Jans-sens Alph. (2 p.); Janart Gilbert; Kocke Petrus; Kallaert Gustave; Lutsen Hen-ri; Loesberg Fr.; Leten René (2 p.); Le-doux Fernand; Lafaut Abraham; Meuris Fernand; Martens Ach.; Macfaisit Gus-tave; Nys Arthur (2 p.); Oyez Arthur; Pol-liet Léon (2 p.); Ramsdam Alfons; Reme-rie Joseph (2 p.); Rutten Henri; Sengier Armand; Stockman Achille; Tack Mau-ric (2 p.); Thomas Jul.; Tonwisen (1) Van Buynder Edmond; Van Daele Ivo (2 p.); Vande Steene Pierre; Vande Vyve-ré Gérard (2 p.); Van de Wiele Jos.; Van denbergh Alf.; Vandenbergh Emile; Vandenboscher Georges; Vanden Hende Emile; Van Doorselaere René; Van Gans-bergh; Van Houtte Jos.; Van Hove Jér.; Van Halle Omer; Van Kinne René; Van Kenne Gustave; Van Migerode Théoph.; Van Noste Vital (2 p.); Van Nieulandt Auguste; Van Schepdael Isidore; Van Staelandt François; Vantomme R.; Ver-cruyssen Edmond (2 p.); Vergeynst Fré-déric; Verghote Oscar; Verheyden Léop.; Verwilt August; Wissaert Gustave; Wy-bouw Oscar.

Havelberg: Bendue Gustave; Clément Jean;

Leblanc: Louis; Monnier Raymond.

Münster II W.: Lievens Félix.

Münsterlager: Therssen Ernest; Van Walle Georges.

Parchim: Baert Philémon; Lefevre Chs.;

Lemestre Chs.; Lepoutre Amandus; Myl-le Alois; Raes Prudent; Ringoot Louis;

Van Daele Th.-Jos.; Vanden Hende; Vermeire Alph.

Rastatt: Derudder Jules; Eeckhout Adolphe.

Sennelager: Van Hove Joseph-René.

Solltau: Duvilliers Gustave; Léonard Henry.

Solltau (Buhnte): Moens Frans; Vander Eeckon Jean; Verdeghe Louis.

Solltau (Diepholz): Geldhof Gustave.

Solltau (Hakenmoor): Van Looy Louis.

Solltau (Oberhode): Vande Valde Léon.

Het Komitee bedankt de volgende perso-nen die 1 of meer krijgsgevangenen hebben aangenomen, om hun maandelijkse zen-dingen te doen:

M. Pol Toch, rue de la Balle: 4. — Mile De Geyter, rue aux Laines: 1. — La 9e an-née d'étude, Institut de Kerchove, 1. — M. Oscar Spillaert, rue de la Floche: 1. — M.

Van Kerchove, rue de l'Ecole, Mont St-Amand, 1. — Mile Gab. Buyck, rue St-Georges, 1. — Krijgsgevangenen.

Besten dank voor de volgende milde gif-ten:

Hotel Termonde et Télégraphe (v. total: 464 fr.): 44 fr. — Café Au Renard, 60 (10 k.) — Café Hulscaup, 32 fr. — Taverne Emile (vers. total: 277,75) fr. 38,50. — Hotel Splen-did, 21 fr. — Billard Club Café Gérard, rue Haute, 20 fr. (4 k.) — Gewone bezoekers der Café Lokersen, 5 fr. (1 k.) — Quelques amis du Continental Bodège Cie, rue Courte du jour, 15 fr. (3 k.). — Des amis aux Arca-des, 6,55. — Café Oud Gent, Pont St-Michel, 10 fr. — Land van Aalst, 100. — La Tosca et Mon petit Pierrot, in de Kar-pel, 10 fr. (2 k.). — St-Pieter (Gentbrugge): 14,25. — Mile Lecobte, 2 écharpes, 1 ceinture, 1 p. gencouillères. — Mad. G. Lib-breht: 6 chemises, 6 gilets, 6 caleçons, 12 écharpes, 6 p. bas, 6 p. mitaines. — Mad. G. Brunin, 8 écharpes. — Mad. E. J. Lobrun, 4 caleçons, 3 canisettes en véritable tissu normal. — M. G. Bokken, rue de l'Indus-trie, Mont St-Amand: emballage. — 23e gift de Nijverheidstraat St-Amandsberg, 15 fr. (2 k.). — Commune de Vlierzele, 70 fr. (14 k.). — Mad. Corciel, boîtes de cigarettes. — Maison Américaine, rue Magdelein, 7 fr. — Opbrongst van 't feest van Muziekonder-wijs voor het volk in het Hotel Royal, 40 fr. — Le Comité de l'Union Syndicale des He-teliers et restaurateurs de la Fl. Or 10 fr. (2 k.). — Commune de Nanthem St-Liévin, (vivières pour 7 ouvriers) 25 fr. — Commune de Lokersen, p. paq. de vivres: 523,34 fr. — M. Priem, broches à dent. — Comité de M. St-Amand, 170 fr. — Modelmakers der werkhuizen Vande Kerckhove, 5. (1 k.). — Eenige markteerders der Darse II: 5 fr. (1 k.). — Deux réfugiés, 5 fr. (1 k.). — Verssem, heb-domadaire du personnel du Comité de Se-cours aux Chômeurs, Quai des Tonneliers, fr. 12,50. — Mile Marguerite Van Damme, produit de la tombola, 40 fr. — Club Place d'Armes, 50. — Personnel des Ponts et Chaussées en activité: fr. 53,60.

Besten dank voor de volgende milde gif-ten:

Terechtwijziging: Club Rouet, 500 fr. in plaats van 50 fr. — Storting van eenige vrienden van den Continental Bodège Jo: 25 fr. in plaats van 15 fr.

De gewone bezoekers van het koffiehuis, De Palm, Barenstraat, 25 fr. (5 kantieren).

Café des Arts, 13 fr. — Domino Excel-sior, 5 fr. (1 kant.). — Gewone bezoekers der Café Stad Lokersen, (23e kant.) 5 fr. — Café Mirv. 5 fr. (1 kant.). — De gewone be-zoekers van de Comptoir électrique, 5 fr. (1 kant.). — Eenige vrienden uit het For-tunatie, St. Bravisplaats, 5 fr. (1 kant.). — Omhaling geduur in de kerk van Moer-beke-Waas door de zorgen van de Maat-schappij St. Vincent de Paul, 133,46 fr. — M. Haller, 125 fr. — Mej. Sylvie de Stoute 5 fr. — Werklieden van de Darse II (6e storting) 5 fr. — Leden der Maatschappij « Kunst in het Vermaak » 10 fr. (2 kant.). — Mad. Braet, (22 p. aan 8 fr.) 176 fr. — Postpakketten door de gemeente Sleydinge, 22,50 fr. — Karel Buyens, 10 fr. (2 kant.). — Lokale comiteit van Lovendegem, 50 fr. (10 kant.). — M. E. De Golvenaele, 4 fr. — De inwoners van Saffelaere voor de krijgs-gevangenen van de gemeente, 634,23 fr. — Naamloos, 10 paar kousen. — M. De Smet, Nijverheidstraat 5 fr. (1 kant.). — M. Van Killeghem, 7 fr. (1 pak). — Mad. van Emere-nod, omdat zij nieuws van haren zoon zou vernemen, 5 fr. (1 kant.). — M. Jabob Dezeine en M. H. Ulsar, producten voor gravuren, 15 fr. — M. Stropy, eigenaar van Oud Gent 10,25 fr. (Kant.). — Bediende van de Banken de Flandres, 5 fr. (1 kant.). — Werkmanskring St. Paul (rde gift van de dammespelers) 3 henden voor 3 krijgs-gevangenen van Dendermonde. — M. Heyse, 10 fr. (2 kant.). — De werkhuizen De Werpe, 5 fr. (1 kant.). — M. J. Wauters 5 fr. (1 kant.). — Mej. Schouwvlieghe, 10 fr. (2 kant.). — Het Concert op Zaterdag 25 December 1915, door de Zangmaatschappij: De Vreelike Zangers te Gent, Rijkho-vaan, 82,56 fr. (pakken). — M. J. De Vos, 1800 pakken sigaretten. — Nijverheids-straat St. Amandsstraat (24e gift) 15 fr. (3 kant.). — Naamloos, voor 7 krijgsgevan-genen van De Pinte, 35 fr. — A. V. H. 23 fr. (5 pak.). — Mej. Blanche Guérisse, 5 fr. (1 kant.). — Mad. Hye, 3 fr. (1 kant.).

Besten dank voor de volgende milde gif-ten:

Terechtwijziging: Club Rouet, 500 fr. in plaats van 50 fr. — Storting van eenige vrienden van den Continental Bodège Jo: 25 fr. in plaats van 15 fr.

De gewone bezoekers van het koffiehuis, De Palm, Barenstraat, 25 fr. (5 kantieren).

Café des Arts, 13 fr. — Domino Excel-sior, 5 fr. (1 kant.). — Gewone bezoekers der Café Stad Lokersen, (23e kant.) 5 fr. — Café Mirv. 5 fr. (1 kant.). — De gewone be-zoekers van de Comptoir électrique, 5 fr. (1 kant.). — Eenige vrienden uit het For-tunatie, St. Bravisplaats, 5 fr. (1 kant.). — Omhaling geduur in de kerk van Moer-beke-Waas door de zorgen van de Maat-schappij St. Vincent de Paul, 133,46 fr. — M. Haller, 125 fr. — Mej. Sylvie de Stoute 5 fr. — Werklieden van de Darse II (6e storting) 5 fr. — Leden der Maatschappij « Kunst in het Vermaak » 10 fr. (2 kant.). — Mad. Braet, (22 p. aan 8 fr.) 176 fr. — Postpakketten door de gemeente Sleydinge, 22,50 fr. — Karel Buyens, 10 fr. (2 kant.). — Lokale comiteit van Lovendegem, 50 fr. (10 kant.). — M. E. De Golvenaele, 4 fr. — De inwoners van Saffelaere voor de krijgs-gevangenen van de gemeente, 634,23 fr. — Naamloos, 10 paar kousen. — M. De Smet, Nijverheidstraat 5 fr. (1 kant.). — M. Van Killeghem, 7 fr. (1 pak). — Mad. van Emere-nod, omdat zij nieuws van haren zoon zou vernemen, 5 fr. (1 kant.). — M. Jabob Dezeine en M. H. Ulsar, producten voor gravuren, 15 fr. — M. Stropy, eigenaar van Oud Gent 10,25 fr. (Kant.). — Bediende van de Banken de Flandres, 5 fr. (1 kant.). — Werkmanskring St. Paul (rde gift van de dammespelers) 3 henden voor 3 krijgs-gevangenen van Dendermonde. — M. Heyse, 10 fr. (2 kant.). — De werkhuizen De Werpe, 5 fr. (1 kant.). — M. J. Wauters 5 fr. (1 kant.). — Mej. Schouwvlieghe, 10 fr. (2 kant.). — Het Concert op Zaterdag 25 December 1915, door de Zangmaatschappij: De Vreelike Zangers te Gent, Rijkho-vaan, 82,56 fr. (pakken). — M. J. De Vos, 1800 pakken sigaretten. — Nijverheids-straat St. Amandsstraat (24e gift) 15 fr. (3 kant.). — Naamloos, voor 7 krijgsgevan-genen van De Pinte, 35 fr. — A. V. H. 23 fr. (5 pak.). — Mej. Blanche Guérisse, 5 fr. (1 kant.). — Mad. Hye, 3 fr. (1 kant.).

Besten dank voor de volgende milde gif-ten:

Terechtwijziging: Club Rouet, 500 fr. in plaats van 50 fr. — Storting van eenige vrienden van den Continental Bodège Jo: 25 fr. in plaats van 15 fr.

De gewone bezoekers van het koffiehuis, De Palm, Barenstraat, 25 fr. (5 kantieren).

Café des Arts, 13 fr. — Domino Excel-sior, 5 fr. (1 kant.). — Gewone bezoekers der Café Stad Lokersen, (23e kant.) 5 fr. — Café Mirv. 5 fr. (1 kant.). — De gewone be-zoekers van de Comptoir électrique, 5 fr. (1 kant.). — Eenige vrienden uit het For-tunatie, St. Bravisplaats, 5 fr. (1 kant.). — Omhaling geduur in de kerk van Moer-beke-Waas door de zorgen van de Maat-schappij St. Vincent de Paul, 133,46 fr. — M. Haller, 125 fr. — Mej. Sylvie de Stoute 5 fr. — Werklieden van de Darse II (6e storting) 5 fr. — Leden der Maatschappij « Kunst in het Vermaak » 10 fr. (2 kant.). — Mad. Braet, (22 p. aan 8 fr.) 176 fr. — Postpakketten door de gemeente Sleydinge, 22,50 fr. — Karel Buyens, 10 fr. (2 kant.). — Lokale comiteit van Lovendegem, 50 fr. (10 kant.). — M. E. De Golvenaele, 4 fr. — De inwoners van Saffelaere voor de krijgs-gevangenen van de gemeente, 634,23 fr. — Naamloos, 10 paar kousen. — M. De Smet, Nijverheidstraat 5 fr. (1 kant.). — M. Van Killeghem, 7 fr. (1 pak). — Mad. van Emere-nod, omdat zij nieuws van haren zoon zou vernemen, 5 fr. (1 kant.). — M. Jabob Dezeine en M. H. Ulsar, producten voor gravuren, 15 fr. — M. Stropy, eigenaar van Oud Gent 10,25 fr. (Kant.). — Bediende van de Banken de Flandres, 5 fr. (1 kant.). — Werkmanskring St. Paul (rde gift van de dammespelers) 3 henden voor 3 krijgs-gevangenen van Dendermonde. — M. Heyse, 10 fr. (2 kant.). — De werkhuizen De Werpe, 5 fr. (1 kant.). — M. J. Wauters 5 fr. (1 kant.). — Mej. Schouwvlieghe, 10 fr. (2 kant.). — Het Concert op Zaterdag 25 December 1915, door de Zangmaatschappij: De Vreelike Zangers te Gent, Rijkho-vaan, 82,56 fr. (pakken). — M. J. De Vos, 1800 pakken sigaretten. — Nijverheids-straat St. Amandsstraat (24e gift) 15 fr. (3 kant.). — Naamloos, voor 7 krijgsgevan-genen van De Pinte, 35 fr. — A. V. H. 23 fr. (5 pak.). — Mej. Blanche Guérisse, 5 fr. (1 kant.). — Mad. Hye, 3 fr. (1 kant.).

Besten dank voor de volgende milde gif-ten:

Terechtwijziging: Club Rouet, 500 fr. in plaats van 50 fr. — Storting van eenige vrienden van den Continental Bodège Jo: 25 fr. in plaats van 15 fr.

De gewone bezoekers van het koffiehuis, De Palm, Barenstraat, 25 fr. (5 kantieren).

Café des Arts, 13 fr. — Domino Excel-sior, 5 fr. (1 kant.). — Gewone bezoekers der Café Stad Lokersen, (23e kant.) 5 fr. — Café Mirv. 5 fr. (1 kant.). — De gewone be-zoekers van de Comptoir électrique, 5 fr. (1 kant.). — Eenige vrienden uit het For-tunatie, St. Bravisplaats, 5 fr. (1 kant.). — Omhaling geduur in de kerk van Moer-beke-Waas door de zorgen van de Maat-schappij St. Vincent de Paul, 133,46 fr. — M. Haller, 125 fr. — Mej. Sylvie de Stoute 5 fr. — Werklieden van de Darse II (6e storting) 5 fr. — Leden der Maatschappij « Kunst in het Vermaak » 10 fr. (2 kant.). — Mad. Braet, (22 p. aan 8 fr.) 176 fr. — Postpakketten door de gemeente Sleydinge, 22,50 fr. — Karel Buyens, 10 fr. (2 kant.). — Lokale comiteit van Lovendegem, 50 fr. (10 kant.). — M. E. De Golvenaele, 4 fr. — De inwoners van Saffelaere voor de krijgs-gevangenen van de gemeente, 634,23 fr. — Naamloos, 10 paar kousen. — M. De Smet, Nijverheidstraat 5 fr. (1 kant.). — M. Van Killeghem, 7 fr. (1 pak). — Mad. van Emere-nod, omdat zij nieuws van haren zoon zou vernemen, 5 fr. (1 kant.). — M. Jabob Dezeine en M. H. Ulsar, producten voor gravuren, 15 fr. — M. Stropy, eigenaar van Oud Gent 10,25 fr. (Kant.). — Bediende van de Banken de Flandres, 5 fr. (1 kant.). — Werkmanskring St. Paul (rde gift van de dammespelers) 3 henden voor 3 krijgs-gevangenen van Dendermonde. — M. Heyse, 10 fr. (2 kant.). — De werkhuizen De Werpe, 5 fr. (1 kant.). — M. J. Wauters 5 fr. (1 kant.). — Mej. Schouwvlieghe, 10 fr. (2 kant.). — Het Concert op Zaterdag 25 December 1915, door de Zangmaatschappij: De Vreelike Zangers te Gent, Rijkho-vaan, 82,56 fr. (pakken). — M. J. De Vos, 1800 pakken sigaretten. — Nijverheids-straat St. Amandsstraat (24e gift) 15 fr. (3 kant.). — Naamloos, voor 7 krijgsgevan-genen van De Pinte, 35 fr. — A. V. H. 23 fr. (5 pak.). — Mej. Blanche Guérisse, 5 fr. (1 kant.). — Mad. Hye, 3 fr. (1 kant.).

Besten dank voor de volgende milde gif-ten:

Terechtwijziging: Club Rouet, 500 fr. in plaats van 50 fr. — Storting van eenige vrienden van den Continental Bodège Jo: 25 fr. in plaats van 15 fr.

De gewone bezoekers van het koffiehuis, De Palm, Barenstraat, 25 fr. (5 kantieren).

Café des Arts, 13 fr. — Domino Excel-sior, 5 fr. (1 kant.). — Gewone bezoekers der Café Stad Lokersen, (23e kant

ONDERRICHTINGEN VOOR HET TOE-

Van nummer 1 tot 150 van 9 tot 10 ure. — Van n. 151 tot 300 van 10 tot 11 u. — Van n. 301 tot 450 van 11 tot 12 u. — Van n. 451 tot 600 van 12 tot 1 u. — Van n. 601 tot 750 van 3 tot 4 u. — Van n. 751 en volgende van 4 tot 5 u.

LEDEBERG
Afstempelinglokaal: Briesstraat.
Van nummer 1 tot 240 van 9 tot 10 ure. —
Van n. 241 tot 430 van 10 tot 11 u. — Van

Vaders en meesters hebben hunne klachten weest doen bij 't Gemeentebestuur, maar ze kregen voor antwoord: dat de kinderen beneden de 8 jaren toch geen begrip hadden van 't gene ze leerden. Dit

Bij het begin der sitting verklaarden de drie werklieden, leden van den gemeente-

programma van den avondsbond is weer
ultra-puik en door de bevoegde overheid
goedgekeurd.

WINT LEZERS VOOR & VOORUIT

(1871)

door Hendrik Conscience

Zy wendden zich met haast tot de Schelde en bleven eenige oogenblikken op het water zien.

«De Lange nagel komt niet» hernam de vader «nochtans is de ure reeds ver-

De jongeling werd in de duisternis
rood en bloosde van liefde en blyde her-

«Hebt gij wel gezien?» vroeg van

dat niets zich roere zonder dat gy het
hoort, en dat niets zich bewege zonder
dat gy het ziet ! »

WINT LEZERS VOOR & VOORUIT

